

אהרן מוועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

שיעורים בספה"ק אור החיים
מכ"ק מרן האדמו"ר שליט"א [313]
אמרי קודש מ"ק אדמו"ר שליט"א [311] דברות קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' מנחם מנדל גולד שליט"א אב"ד לובלין פרשת השבוע [1] מדור הניגונים [7] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך שטער [434] הרה"ג ר' יוסף חיים גרינולד - פרשת השבוע [435] הרה"ג ר' יהודה אריה אשכנזי - הלכות [436]
מעמד ההדלקה במירון
שבת בהעלותך משנים קודמות [6]

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רצונו והשתוקקותו של אהרן לא היה אלא להיות מעורב בצוותא חדא עם כלל ישראל, וכאשר הקריב שבת אפרים ביום השבת, ואזי נתברר ונגלה שלקרבנות הנשיאים יש דין של קרבן ציבור, המכפר בעד כלל ישראל, אז גבר צערו ביותר שלא זכה להשתתף בהקרבה זו של הציבור.

אך לעומת זה בפרשת שמיני שהיה עליו להקריב הקרבנות לבדו, שם היה בוש וירא לגשת, עד שדיבר משה אל ליבו (ויקרא ט, ז) 'קרב אל המזבח כו' וכפר בעדך ובעד העם', והיינו שבוה שתכפר בעדך - בזה גופא תכפר על כלל ישראל כולו, וכמו שכתב שם האוה"ח הקדוש וז"ל, כי כפרת אהרן נוגעת גם לעם כו', ואחר שנתכפר נתכפרו שניהם עכ"ל.

ולדרכנו יבואר שאמר לו משה לאהרן דע לך כי לקרבנך יש דין של קרבן ציבור, וא"כ בוודאי ישתוקק וירצה להקריב קרבן כזה ולהתאחד עם כללות ישראל.

שמן המנורה הוא קרבן ציבור

והשתא דאתינן להכי יתבאר היטב מה שפייסו הקב"ה לאהרן הכהן שהוא יזכה להדליק המנורה, דהנה כתב ה'אור החיים הקדוש' בפרשת תצוה, על הפסוק (שמות כז, כא) 'באוהל מועד מחוץ לפרוכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן כו' מאת בני ישראל' וז"ל, פירוש כי שמן זה קרבן ציבור, ולזה לו יהיה שיתנדבו יחיד צריך שימסרם לציבור, ותהיה הבאתו למשכן מאת בני ישראל, עכ"ל.

וזהו שניחמו הקב"ה לאהרן הכהן דאף שלא זכה להשתתף בקרבנות הציבור של הנשיאים, מ"מ הוא יזכה להדליק את המנורה שאף לה יש דין של קרבן ציבור כדברי האוה"ח הק', ובזה יזכה להשתתף עם כלל ישראל יחידו.

ולפי זה י"ל גבי אהרן הכהן, שביום בו הוקם המשכן נבחר אהרן הכהן לבדו למלאות את ידו בעבודת הקודש הקרבת הקרבנות, ע"כ היה בוש וירא לגשת אל המלאכה ונתעכב מלהקריב הקרבנות, אבל בעת חנוכת המזבח בו נטלו חלק כל נשיאי ישראל, היה אהרן חפץ להיות מעורב עם הצבור בקרבנותיו, ומשלא נטלו חלק לא הוא ולא שבטו, חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, כי זה היה רצונו של אהרן הכהן להיות מעורב עם שאר ישראל, עכ"ל.

ושבט אפרים הקריב

והנה כד נלך לפי מהלך זה יתבאר כמין חומר הרבה פרטים ועניינים בפרשה זו, דהנה במדרש רבה בפרשתן (פרק ט"ז) וז"ל, את מוצא למעלה אחד עשר שבטים הקריבו, ושבט אפרים הקריב, וכל הנשיאים הקריבו, וכו', ועולה מדברי המדרש שיותר מכל הנשיאים גרמה הקרבתו של שבט אפרים לאהרן חלישות הדעת ביותר, ויש להבין טעם הדבר.

אך הנה שבט אפרים הקריב קרבנו ביום השביעי, בשבת קודש, וטעם הדבר שדחה קרבנו את השבת, עיין ב'שם משמואל' בשם ה'ספרי', הוא משום שהיה לקרבנות הנשיאים דין של קרבן ציבור הדוחה את השבת.

וכן כתב בספר 'עץ יוסף' על מדרש תנחומא וז"ל, אפשר דמן הקרבנות לנשיא אפרים הוכיח אהרן שכל נשיא שהקריב לא הקריב בעד עצמו, אלא בעד כל שבטו, דאם איתא שעל עצמו יצא ולא על הכלל כולו, א"כ איך שבט אפרים הקריבו בשבת, והרי קים לן שאין קרבן יחיד דוחה שבת אלא ודאי כל קרבן בא בעד כל השבט ונקרא קרבן ציבור שדוחה את השבת ועל כן נצטער אהרן וכו' עכ"ל (ועיי"ש שפירש לפי דרכו).

ולפי דרכנו יובן היטב למה נצטער אהרן דווקא מחמת קרבנו של אפרים, דהא כל

אמרי קודש

ליל שב"ק פרשת בהעלותך
אתרא קדישא מירון - תש"פ

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח, ב). ברש"י הק', למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, ע"כ.

כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע הקשה בשם זקני אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע, דהנה כאן חלשה דעתו של אהרן על שלא הקריב עם הנשיאים בחנוכת המזבח, משמע שהייתה לו השתוקקות גדולה להקריב קרבנות לפני השי"ת, ומאידך בפרשת שמיני, ביום הקמת המשכן הביא רש"י הק' עה"כ (ויקרא ט, ז) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך, שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, הרי שהיה אהרן בוש וירא מלהקריב קרבנות לפני השי"ת, והדבר לכאורה סותר להאמור כאן.

ותירץ כ"ק אדמו"ר על פי דברי זקני רביה"ק רבי דוד צבי שלמה זי"ע"א, על מה שכתוב בסדר העבודה של יום הכיפורים, שש ועירה דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר, דיש להבין מה נשתנה עבודה זו משאר עבודות היום שבה היה הכהן גדול שש ושמוח ככתוב שש ועירה וכו'.

וביאר זקני הרדצ"ש זי"ע"א דהנה הכהן גדול בכל עבודותיו הק' ביום הכיפורים היה מופרש מן הצבור, לכך כשהגיע לסדר עבודה זו שעירה את דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר שהוא של ציבור, היה שש ושמוח בעבודה זו שבאותה שעה נתערב עם הצבור.

נרות של מעלה לעולם יאירו

ולא זו בלבד אלא שמעלה יתרה יש בהדלקת המנורה, דהנה בזוהר הקדוש (בפרשתן) אמר התנא קדישא ר' אלעזר, מה טעם חזר הכתוב בפרשתנו על כל מעשה המנורה וצורתה, אלא כיון שהנשיאים הקריבו למעלה קרבן המזבח וכל תיקון שראוי לו, בא הכתוב ודיבר שוב על מעשה המנורה, שהוא תיקון על ידו של אהרן, שהרי המנורה שלמעלה, המנורה העליונה, וכל הנרות שלה, על ידי אהרן הכל מאירים, ע"כ.

והנה ב'אלשיך' הקדוש כתב וז"ל, והנה אין ספק כי הנרות של מעלה אין צריך להדליקן יום יום, כי אם שמהיום ההוא שהדליקן אהרן למטה - הודלקו למעלה ונשארו דולקים לעד לעולם, מחמת אותה הדלקה, נמצא שרושם ההדלקה היא עומד אפילו לאחר החורבן, שאם נחרב של מטה לא נחרב של מעלה כו', עכ"ל.

ובזה נזכה להבין מה שאמר לו הקב"ה חיך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, היינו שלא זו בלבד שתדליק את הנרות שהם קרבן ציבור, ועי"ז תזכה למעלת ההשתתפות עם כלל ישראל בקרבןך, אלא שתזכה למעלה זו בתמידות לעולמי עד, דהא נרות המנורה העליונה יישארו ויאירו לעולם, והיינו שלך גדולה משלהם.

רעוא דרעיון

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח, ב). ברש"י הק', למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חיך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, ע"כ.

והקשה זקני אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע, דהנה כאן חלשה דעתו של אהרן על שלא הקריב עם הנשיאים בחנוכת המזבח, היינו שהיה רוצה מאד להקריב לה, ומאידך בפרשת שמיני, ביום הקמת המשכן הביא רש"י הק' עה"כ (ויקרא ט, ז) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך, שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לכך נבחרת, משמע שהיה ירא ובוש לגשת להקריב.

ויתבאר על פי דברי הקדושת לוי' שהקשה שאלה כעין זו לגבי משה רבינו, דהנה מצינו שמושה היה עניו ושפל רוח מאד, כדכתיב 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם', וכן במצרים אמר משה בענוותנותו 'מי אנכי כי אלך וכו' וכי אוציא', ואם כן קשה, כשאמר לו הקדוש ב"ה שיתן התורה על ידו והוא

יהיה רבן של כל ישראל, למה לא סירב, והיכן ענותנותו.

ומתרץ דאדרבא הוא הנותנת, דהנה משה רבינו ראה שהתורה תינתן על הר סיני, והטעם כמשארז"ל לפי שהוא נמוך מכל ההרים, והבין שאין התורה ניתנת כי אם ע"י השפל והגרוע מהכול, ומטעם זה מיד נתרצה שתינתן התורה על ידו - מחמת רוב ענוותנותו שחשב שאין בישראל גרוע ממנו ואין התורה ניתנת כי אם ע"י השפל והגרוע מכל.

ובזה הוא מבאר המשנה (במסכת אבות) משה קיבל תורה מסיני, ולכאורה הול"ל בסיני, אך י"ל הפשט הוא כך, משה קיבל תורה, ואם תשאל היכן ענוותנותו של משה, לזה אמר מסיני, שדבר זה למד מסיני וכנ"ל, עכד"ק.

ע"י הכנעה הגיעו לאחדות

והנה במדרש רבה (פרשת נשא) איתא, ר' שמעון אומר מה תלמוד לומר מאת נשיאי ישראל, מלמד שנתנדבו מעצמן והיה קרבן כולן שווה, כארכן כך רחבן, כך משקלן, ולא הקריב אחד מהן יותר על חבירו, שאילו הקריב אחד מהן יותר על חבירו לא היה קרבן אחד מהן דוחה את השבת אמר להם הקב"ה אתם חלקתם כבוד אחד לחבירו ואני חולק לכם כבוד שתקריבו ביום שבת שלי כדי שלא יהא הפסק בקרבנכם, ע"כ.

מבואר בדברי המדרש שהטעם שדחה קרבן הנשיאים את השבת, היה כדי שכל השבטים יקריבו את קרבנותיהם כאיש אחד, בצוותא וברציפות אחת, בלי שום הפסק בין הקרבנות, כדי שלא לפגום באחדותם. והנה הנשיא שהקריב את קרבנו ביום השבת היה משבט אפרים, כדכתיב (במדבר ז, מח) 'ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד', ואותו יום שבת היה, שיום ראשון שהקריבו בו הנשיאים אחד בשבת היה.

והנה ב'כלי יקר' (פרשת יתרו) כתב עה"פ 'זיסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני', דהיינו שהסיעו עצמם מן הפירוד ויבואו מדבר סיני, כי מקום זה גרם להם שיהיו באגודה אחת, כי על ידי שראו שהר הנמוך שבהרים הוא ההר חמד אלהים לשבתו, הם ראו שהקב"ה בוחר בענווים, ועל ידי זה בחרו ההכנעה, וזהו סבת השלום, ולכן מתחילה נאמר 'ויבואו' מדבר סיני לשון רבים רמז שבבואם טרם היו מאוחדים, אבל בהגיעם ובראותם את הר סיני אז נתנו את ליבם להיות בהכנעה ומתוך כך באו לידי אחדות ואז 'ויחן שם ישראל' כאיש אחד בלב אחד, ע"כ.

בזכות שברון הלב

ולפי כל זה יבואר דכאשר ראה אהרן ששבט אפרים הקריב קרבנו ביום השבת, שבזה

ניכר והתבלט גודל האחדות שהיה בין הנשיאים וכדברי המדרש - שהיא הסיבה שהותרו להקריב בשבת, ואיך זכו לאחדות נפלאה כזו, זהו אך מכוח השפלות וההכנעה שהייתה להם, שהיא היא המביאה את האדם להחזיק עצמו באחדות וברעות עם כל אחד כדברי ה'כלי יקר', אז נמס ליבו בקרבו על שלא זכה להשתתף עם הנשיאים בקרבנם.

דאמנם בפרשת שמיני, כשנקרא אהרן לגשת ולהקריב לבדו, אז היה בוש וירא לגשת, כי סבור היה שצריך האדם להיות גברא רבא וראוי לגדולה זו, אבל כאן בראותו כי אדרבה מה שהחזיקו עצמם בשפלות, בשברון לב והכנעה ובאחדות, הוא הדבר אשר נשא חן ביותר בעיני הקב"ה בקרבנם, וע"ד מש"כ ה'קדושת לוי' על משה רבינו שראה שהקב"ה מבקש למסור את התורה דווקא ע"י מי שהוא שפל ונכנע מכולם.

על דא חלשה דעתו של אהרן, דהא גם הוא היה ליבו נשבר תמיד בקרבנו, וראה עצמו בעיניו שפל וגרוע מכל אדם, והיה באחדות עם כאו"א מישראל, ואם כן למה זה לא היה שותף בהקרבה זו.

ועל זה ניחמו הקב"ה כי ישנו דבר נוסף במקדש אשר דרוש לו לב נשבר ונכנע, והיא הדלקת המנורה, ובזכות שברון ליבו והכנעתו יזכה אהרן להדליק המנורה, וכמו שכתב ה'שמח ישראל' וז"ל, שכיון שראה הקב"ה את גודל ההכנעה ושבירת לבו של אהרן הוטב בעיניו שידליק אז בעת הזאת בהכנעה הגדולה הזאת, את המנורה שהוא מרומז בסוד המנורה העליונה, וכמבואר בחכמי האמת, ולזה חפץ הקב"ה שיהי' נעשה בהכנעה ובלב נשבר וכו'.

וכן כתב גם הרה"ק ר' לייבל' אייגר זי"ע (תורת אמת בפרשתן) וז"ל, כי על ידי שבירת לב האדם כשרואה בעצמו איך שהוא מגושם ומרוחק מזה דייקא הסיבה להמציא לו האורה, כי לית נהורא אלא האי דנפיק מגו חשוכא, עכ"ל.

ולפי זה מבאר ה'שמח ישראל' מה שכתב רש"י עה"פ 'ויעש כן אהרן', להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ולכאורה מהו החידוש בזה, אך הביאור שגם לאחר שאמר הקב"ה לאהרן להדליק הנרות, לא נשתנה ולא נתפעל כלום מכאשר היה קודם ששמע דברי הקב"ה, ונותר באותו שברון לב והכנעה כאשר היה מקודם.

והנה כד נדייק בדברי ה'שמח ישראל', דהדלקת המנורה 'מרומז בסוד המנורה העליונה וכו'', יתבאר לן מה שאמר לו הקב"ה לאהרן 'שליך גדולה משלהם', והטעם הוא כפי שהבאנו לעיל מהזוה"ק דהדלקת המנורה שלמטה מאירה גם את המנורה העליונה, שגרותיה לעולם דולקים וקיימים כדברי האלשיך, ובוה שלך גדולה משלהם וכנ"ל.

ליל שב"ק בהעלותך תשע"ט על יד ציון הרשב"י, מירון

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (במדבר ח, ב ג). וברש"י, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי כשראה אהרן חנוכת הנשיאים, חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומיטיב הנרות, ע"כ.

ובמדרש רבה בפרשתן (פרק ט"ו) איתא עוד וז"ל, את מוצא למעלה אחד עשר שבטים הקריבו, ושבט אפרים הקריב, וכל הנשיאים הקריבו, חוץ מנשיאו של לוי, ומי היה נשיאו של לוי זה אהרן, שנאמר ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי, ואהרן לא הקריב עם הנשיאים, והיה אומר אוי לי שמא בשבילי אין הקדוש ברוך הוא מקבל שבטו של לוי.

אמר לו הקב"ה למשה לך אמור לו לאהרן אל תתיירא, לגדולה מזו אתה מתוקן. לכך נאמר 'דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות', הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הם נוהגים, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו, עכ"ל.

ויש להבין מהו הדגש בלשון המדרש 'ושבט אפרים הקריב', דמשמע שדווקא בראות אהרן שגם שבט אפרים הקריב, אז חלשה דעתו ונצטער על שלא הקריב גם הוא עמהם.

שש ועירה דם הפר

ויבוארו הדברים בהקדם דברי כ"ק אאמו"ד ז"ל, בשם זקני אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע, שדקדק בדברי רש"י בתחילת הפרשה למה נסמכה וכו', שלכאורה יש בזה מילתא דתמיאה, דהנה כאן חלשה דעתו של אהרן על שלא היה עם שאר הנשיאים בחנוכת המזבח, משמע שהייתה לאהרן השתוקקות גדולה להקריב קרבנות לפני השי"ת.

ומאידך מצינו ביום הקמת המשכן שהביא רש"י הק' עה"כ (ויקרא ט, ז) ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך, 'שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש לך נבחרת', הרי שהיה אהרן בוש וירא מלהקריב קרבנות לפני השי"ת.

וביאר עפ"י דברי זקה"ק אדמו"ר רבי דוד צבי שלמה זי"ע, שאמר על מה שכתוב בסדר העבודה של יום הכיפורים, 'שש ועירה דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר', די ש להבין מה נשתנה עבודה זו משאר עבודות היום שדווקא בה היה הכהן גדול שש ושמו ככתוב שש ועירה וכו'.

ואמר זקני הרדצ"ש זי"ע שהנה הכהן גדול בעבודתו ביום הכיפורים היה מופרש מן הציבור, לכך כשהגיע לסדר עבודה זו שעירה את דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר

שהוא של ציבור, היה שש ושמו בעבודה זו שעל ידה נתערב יחד עם כלל ישראל.

בזה יתיישבו שני הדברים אצל אהרן הכהן, דהנה ביום שהוקם המשכן נבחר אהרן הכהן לבדו למלאות את ידו בעבודת הקודש הקרבת הקרבנות, ע"כ היה בוש וירא לגשת אל המלאכה ונתעכב מלהקריב הקרבנות, אבל בעת חנוכת המזבח בה נטלו חלק כל נשיאי ישראל, היה אהרן חפץ להיות מעורב עם הציבור בקרבנותיו, ומשלא נטלו חלק לא הוא ולא שבטו, חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, כי זה היה רצונו של אהרן הכהן להיות מעורב עם שאר ישראל, עכ"ק.

בשבת קודש ניכרה ביותר האחדות

והנה במדרש רבה (פרשת נשא) איתא, ר' שמעון אומר מה תלמוד לומר מאת נשיאי ישראל, מלמד שנתנדבו מעצמן והיה קרבן כולן שווה, כארכן כך רחבן, כך משקלן, ולא הקריב אחד מהן יותר על חבירו, שאילו הקריב אחד מהן יותר על חבירו לא היה קרבן אחד מהן דוחה את השבת אמר להם הקב"ה אתם חלקתם כבוד אחד לחבירו ואני חולק לכם כבוד שתקריבו ביום שבת שלי כדי שלא יהא הפסק בקרבנכם, ע"כ.

מבואר בדברי המדרש שהטעם שדחה קרבן הנשיאים את השבת, היה כדי שכל השבטים יקריבו את קרבנותיהם כאיש אחד, בצוותא וברציפות אחת, בלי שום הפסק בין הקרבנות, כדי שלא לפגום באחדותם. והנה הנשיא שהקריב את קרבנו ביום השבת היה משבט אפרים, כדכתיב (במדבר ז, מח) 'ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן עמיהוד', ואותו יום שבת היה, שיום ראשון שהקריבו בו הנשיאים אחד בשבת היה.

ולפי כל זה יובנו היטב דברי המדרש בפרשתנו, דהנה מה שחלשה דעתו של אהרן על שלא הקריב עם הנשיאים, זהו משום שנשתוקק להיות מעורב יחד עם כל שבטי ישראל בהקריבם בצוותא כאיש אחד את קרבנותיהם. ואימתי ניכרה ביותר אחדותם, ביום השבת, כאשר הקריב נשיא שבט אפרים את קרבנו, כדי שלא יהיה שום הפסק ורווח בין הדבקים.

זהו שאמר המדרש כי בראות אהרן שאחד עשר נשיאים הקריבו, 'ושבט אפרים הקריב', בראותו שקרבנו של שבט אפרים דחה את השבת, שבזה ניכר ביותר אחדותם של כל השבטים כאמור, אז דייקא חלשה דעתו והיה אומר אוי לי, על כך היה מצטער, על שלא נתערב עמהם באחדותם.

הארה קיימת לעולם

והנה לאחר כל זה יש להבין, אם כן במה ניחמו הקב"ה לאהרן באמרו כי 'הנרות

לעולם אל מול פני המנורה יאירו, והרי עיקר צערו היה על שלא נשתתף יחד עם כלל ישראל, ובעניין זה מה מהני ליה שגרותיו יאירו לעולם.

אך הנה מבואר ב'מאור ושמשי' פרשת כי תצא, כי התעוררות הנעשית בציבור ובחבורה מתקיימת לאורך ימים, וז"ל, 'עם כל זה יותר ראוי ונכון להחזיק במעוז אהבת חבירים, ולקרב אותם לדרך ה', כי על ידי זה יוכל להמשיך הארה לאורך ימים, על ידי מה שמקרבם לעבודת הבורא, ובהתבודדות אינו פועל כי אם לשעתו, עכ"ל.

והנה קרבנות הנשיאים נעשו בציבור ובדיבוק חברים, ועל כך נצטער אהרן שלא זכה להיות עמהם בהתעוררות והארה זו שיפה כוחה להתקיים לאורך ימים, ואף אמנם שהוא זכה להדליק את הנרות, אך את זה הרי עשה הוא לבדו, והתעוררות דיחיד אינה פועלת כי אם לשעתו וכנ"ל.

ועל זה ניחמו השי"ת דאדרבה שלך גדולה משלהם, הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו, אף שהדלקת הנרות נעשית ביחיד מ"מ תתקיים הארתה לאורך ימים ושנים עוד יותר משלהם, שהרי הקרבנות אינם נוהגים אלא בזמן שבית המקדש קיים, אבל אור הנרות לעולם יאירו.

ליל חג השבועות - קודם עלות השחר בית שמש, תשפ"ג

בגמרא 'בשעה שהקדימו לפניך נעשה ונשמע קראת להם בני בכורי' (שבת כט, ב). והנה ברש"י על הפסוק 'בני בכורי ישראל' כתב וז"ל כאן חתם הקב"ה על מכירת הבכורה שלקח יעקב מעשיו, עכ"ל, וכן איתא ב'דעת זקנים' כאן הודה הקב"ה על מכירת הבכורה לישראל.

ויש להבין למה בעת מתן תורה זכו ישראל שיקרא להם השי"ת בתואר 'בני בכורי ישראל', ומה עניין ההודאה על מכירת הבכורה שקנה יעקב מעשיו למעמד הר סיני. והנראה לכאן בהקדם דברי ה'שמח משה' (פר' תולדות) על הפסוק 'ויאמר יעקב מכרה כיום את בכורתך לי', דהנה בפשטות בוודאי היה במכירה זו אונאה, דהבכורה שוויא הרבה יותר ממזיד עדשים, רק דדרשינן מכלל ופרט וכלל דאין אונאה רק במטלטלים וגופן ממון.

והנה יעקב נתכוון לקנות מעשיו את הבכורה רק לעניין העבודה, ולא התכוון כלל לעניין הממוני דהיינו לקבל ב' חלקים בירושה, ולכן אמר לו דייקא 'מכרה כיום', היינו למה שנוגע כיום ולא לעניין הירושה העתידה לבוא, ובזה באמת אין אונאה, דכהנים כי קא זכו משולחן גבוה קא זכו.

בענין האיסור לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה

אמרי קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
במעמד ההדלקה
לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
מוצאי שבת בהעלותך, מירון, תש"פ

כ"ק אדמו"ר זי"ע אמר בהיותו כאן באתרא קדישא מירון, בשבת קודש פרשת בהעלותך, דהנה יש סגולה בדוקה מן הצדיקים הקדמונים, שכאשר אדם מקבל על עצמו איזו קבלה טובה לקיימה מהעת ההיא ואילך, אזי יתקבלו תפילותיו לרצון ומן השמים ימלאו כל משאלות לבו לטובה במידה טובה ישועה ורחמים.

והביא דהנה בספר הזוהר הקדוש להתנא האלוקי רשב"י זיע"א מובא באריכות גודל וחומר איסור שיחה בשעת התפילה, וכן איתא מהרה"ק הרמ"ק זיע"א רמז שכל החוסם פיו שלא לדבר בשעת התפילה זוכה לאריכות ימים ושנים, 'שיבה' ר"ת 'ש' תיקה ל'פה ב' שעת ה'תפילה.

והזכיר את מאמר הצדיקים על הכתוב (אסתר ד, יד) כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים, 'בעת הזאת' רומז לשעת התפילה כמאמר הכתוב (תהלים סט, ד) ואני תפילתי לך ה' עת רצון, שעל ידי שמחרישין ושותקין בעת התפילה, מביאים בכך השפעות טובות, רוח והצלה לכל ישראל.

והרי כל אחד יכול להרגיש באוויר כמה צריכים ישועות, כמה ישועות צריכים אנו בכלליות, וכמה צריכים בפרטיות, אם כן הבה ונקבל על עצמנו כולנו כאחד קבלה טובה זו שלא לדבר בעת התפילה, ובזכות זה יעזור השי"ת וימלא משאלותינו לטובה, שנזכה להיושע בכל הישועות, בבני חיי ומזוני רוויחי, בפרטות ובכללות, אכ"ר.

ישראל אשר בר אתפאר

שישו ושמחו בשמחת התורה ותנו כבוד לתורה, להאי אברך כמדורשו, הלן ויושב באוהלה של תורה, שוקד יומם ולילה על התורה ועל העבודה בני עמודי דגרוסי, צבי וחמיד ורגיג באורייתא, עטור בתורה וחסידות, בר אוריין ובר אבהן, אציל המידות ויקר הלב, יראת ה' היא אוצרו, שמו מפארים בשירי הילולים, לו נאה כל תהילה בקרב כל הקהילה

הרה"ג ר' ישראל רייס שליט"א
בן ידיינו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח המפואר ר' יהודה שליט"א
חתן ידיינו הנכבד

הרה"ח המפואר ר' מרדכי שלמה סלומון שליט"א
תהילתנו תהי לראשו עטרה, לרגל השמחה הגדולה אשר במעונו שורה, כאשר זכה לסיים כל הש"ס תלמוד בבלי מרישא ועד גמירא, בעומק ההבנה בגירסא ובסברה, וגם הגיע לגומרה של תורה, אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו מפז ומפנינים יקרה צרופה ברכתיו בזאת, שיזכה לשבת באהלה של תורה כל ימיו בהרחבת הדעת, ויתברך בשני שולחנות, תורה וגדולה במקום אחד, ולא תמוש התורה מפיו ומפי זרעו ומפי זרעו עד עולם.

אבל עשו לא היה דעתו כן אלא התכוון למכור הכול, וכדפי' הרשב"ם בשם אביו רבינו מאיר דעשיו אמר 'הנני הולך למות' היינו שהוא עלול למות בכל יום מחמת שמסכן עצמו לצוד חיות במקום דובים ואריות וחייו תלויים לו מנגד, ומה יתן ומה יוסיף לו לחכות על הירושה העתידה, ועל כן 'למה זה לי בכורה', מוטב לי שתתן לי במקום זה עוד מאכל מלבד הנזיד עדשים ואמכור לך גם את זה, ואם כן לכאורה לפי דעת המוכר היה כאן אונאה, עכד"ק ה'ישמח משה' (ועיי"ש מה שמבאר לפי דרכו).

וחשבתי לומר הטעם שלא היה כאן אונאה, עפ"י מה שהביא החיד"א (חסדי אבות, פ"ג, משנה ג) חקירת הראשונים דהנה מצינו בחז"ל שיעקב ועשיו חלקו העולמות, עשיו נטל העוה"ז ויעקב העולם הבא, ולכאורה כיון שיעקב נתן לעשיו העולם הזה וסילק עצמו מהעוה"ז אם כן מי התיר לנו זרע יעקב אבינו ליהנות בעולם הזה, דהא זהו חלקו של עשיו וגול בדינו.

ותירץ הרב מהר"ש פרימו זצ"ל דהנה קי"ל המציל מזוטו של ים ומשלוליתו של נהר הרי אלו שלו דזכה מן ההפקר, ובזה יובן העניין דהנה אמרו חז"ל (שבת פח, א) שכל העולמות היו תלויין ועומדים אם מקבלים ישראל את התורה מוטב ואם לאו חוזרים לתוהו ובוהו, והעכו"ם לא רצו לקבל התורה, וישראל קיבלוה ועל ידם נתקיים העולם, א"כ הו"ל ישראל כמציל מזוטו של ים דהרי אלו שלו, וכן ישראל כל העולם כולו כדאי הוא להם, עכ"ד.

ולפי דברי מהר"ש פרימו יתבאר לנו גם הטעם שלא הייתה אונאה במכירת הבכורה ליעקב, הגם שעשיו התכוון למכור גם את החלק הממוני שבבכורה, דהא בלאו הכי עתידין ישראל לזכות בשעת מתן תורה בכל העולם הזה מדין 'מציל מזוטו של ים', ואם כן משלהם הם נוטלים ומאי שייכא אונאה בדבר שהוא שלהם.

ומעתה יובן היטב דכיון שבמתן תורה הוברר למפרע שלא הייתה אונאה ואם כן המכירה שרירה וקיימת, על כן באותה שעה דייקא שהקדימו ישראל נעשה לנשמע קרא להם הקב"ה 'בני בכורי ישראל', שהודה להם שהמכירה הייתה כדת וכדין.

אבד חסיד מן הארץ

בצער רב וביגון קודר מבכים אנו מרה את הסתלקותו לשמי מרום של האי גברא יקירא, הולך תמים ופועל צדק, ליבו פתוח כאולם לזולת ומאיר פנים לכל אדם, מרבה להיטיב צהלתו על פניו אהוב למטה ונחמד למעלה, רוח הבריות נוחה הימנו, שמו הטוב הולך לפניו בפועליו הגדולים ובמעשיו הברוכים, גומל חסד בגופו ובממונו, טוב ליבו מי ימלא ענוותן ושפל ברך ולא החזיק טיבותא לנפשו, איש סגולה ורום המעלה ומאד נעלה, ירא אלוקים, קבע עיתותיו לתורה, זכה לראות דורות ישרים ומבורכים, בנין וחתנין רבנן, דבוק ומקושר לרבותינו הק' מלעלוב קרלין

הרה"ח המפואר רבי שלמה אהרן הניג זצ"ל

בן הרה"צ רבי מרדכי זצ"ל

ומשגרים תנחומנו למשפחה הרוממה ולאמנתו החשובה ולאחיו ידידינו הנכבד

הרב החסיד המפואר רבי יעקב שליט"א
מחשובי ומפארי אנ"ש בקהילתנו בארא פארק
ולבנו ידידינו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ג ר' שמואל שליט"א

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון ובירושלים ומשמים ינחמו עדי מהרה יקיצו וירגנו שוכני עפר ויעמדו לקץ הימין בב"א

יושבים שבעה בביתו רחוב הרב בלוי 21 ירושלים

עד יום רביעי בבוקר

הרב שמעון טיקוצקי

שוה"ט טו"ב סיון תשל"ב - הילולת הרה"ק ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע מגנזי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א מחשובי החסידים ומעתיקי השמועה בחצה"ק*

במאמר שלפנינו, הרואה אור לראשונה מכתביו של הרה"ח ר' שמואל שליט"א כפי שרשם את הדברים בשעתו, מוזכרת בקיצור אותה התבטאות מופלאה שנשמעה מפי רבינו בעיצומו של השוה"ט, כאשר תחזינה עיניכם בתוך המאמר.

בזה ובבא

פתח ואמר: דאס האב איך געהערט פון ר' אברהם אשרי' פון טבר' אז ווען דער זיידע האט זאך גיזעגנט מיט דעם אלטען רבין האט אים דער אלטער רבי גיזאגט איך מיט דיר און דו מיט מיר בזה ובבא (זאת שמעתי מהרה"ח ר' אברהם אשר מטבריה ז"ל שכשזקני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע נפרד פעם מרבו ה'בית אהרן', נענה ואמר לו ה'בית אהרן: אני ואתה ואתה ואני יחד בזה ובבא).

קוויטל מרביה"ק הרדצ"ש

און דאס פלעג ער אויך דער ציילן, אז דער אלטער רבי איז אמאל ארויס גיקומען פון זיין צימער און האט גיזאגט אז היינט ביי נאכט האבין מיר געליינט אַ קוויטל פון ר' דוד פון ירושלים, ער איז גיווען דער מוציא ומכניס, האט ער גיוואוסט אז סאיז נישט גיקומען קיין בריוו פון ר' דוד, האט ער בא זיך פאר צייכנט דעם טאג און די שעה.

שפעטער אז ער איז אנגיכומען אין ארץ ישראל האט ער גיפרעגט ר' דוד, האט אים ר"ד דער ציילט אז ער האט געפרעגט דעם אלטען רבין 'אז מיידארף א עצה פון רבין וואס טוט מען גלייך, ווייל ביז סי קומט דער בריוו גידוערט דאך'.

האט אים דער אלטער רבי גיזאגט אז ער זאל שרייבען א קוויטל און דאס אונטער לייגן אונטערען קישען.

(תרגום: גם את זה היה מספר הרה"ח ר' אברהם אשר ז"ל, שפעם יצא ה'בית אהרן' מחדרו ואמר היום קראנו קוויטל מרבי דוד מירושלים - הוא רביה"ק הרדצ"ש זי"ע. ר' אברהם אשר היה אז המוציא ומביא אצל ה'בית אהרן' וידע שלא הגיע היום מכתב מרביה"ק הרדצ"ש והתפלא

אביו של ר' משה עוד נסע אל הרה"ק ר' מנדלי מוורקא זי"ע) והשיב ר' משה כי אכן היום היה ההילולא של הרה"ק מוורקא.

ולאחר מכן נטל רביה"ק את כף ידו של ר' משה והחזיקה בידו זמן רב, כעשר דקות או רבע שעה, כשהוא מביט בו ממושכות בעיני קדשו, היה זה מחזה מיוחד ומרעיד לב, ניכר היה לעיני כל כי רבינו נפרד ממנו בפעם האחרונה בהאי עלמא.

באותו מעמד התאונן ר' משה באוזני רבינו כי הוא בעל ייסורים גדול, השיב לו הרבי "זאהלסט זיך פאר שטעלן די צדיקים וואס איר האט געקענט, וועט אייך גוט זיין - תצייר לנגד עיניך את הצדיקים שזכיתם לנסוע אליהם ולהכירם, ואזי ייטב לך ויוקלו ייסוריך..."

(אגב, בצאתו מן החדר התעניין רבינו אצל בני משפחתו אם משהו יישאר לצדו במשך הלילה, משהשיבו בשלילה, שכן הם עצמם היו מבוגרים, הורה רבינו למשמשיו להישאר, ואכן שוה ר' נח ור' מנשה לצדו כל הלילה).

למחרת, טו"ב סיון, שוב ערך רבינו את שולחנו הטהור לרגל הילולת הרה"ק ה'בית אהרן' מקרלין זי"ע, הוא השוה"ט שנדפס כאן לראשונה. תוך כדי השוה"ט ניגש הרה"ח ר' ישכר דב הנ"ל אל הרבי ואמר שהד"ר קליין מבני ברק (רופא חרדי ידוע) בא כעת לחדרו של ר' משה ביום, ולדבריו מצבו טוב יותר כעת.

"הייסט דאס אז ער קען זיך ארויס דרייען פון דעם, בין איך אומזיסט געאנגען" נענה רבינו, ולאחר רגע הוסיף 'ס'לוינט, ס'לוינט ער האט דאך געקענט אלטע צדיקים - לדברך נמצא שהוא יבריא ויחלץ ממצבו הקשה, נמצא אפוא שנסיעתנו הייתה לחינם?!... אך מכל מקום שווה היה לנסוע לבקרו, היה שווה, הוא הרי הכיר צדיקים קדמונים."

הייתה זו התבטאות יחידה במינה שנזרקה מפי הרבי, שחשפה כדרך אגב טפח מדרכו והנהגתו הפלאית בעניין 'ביקור חולים' (שכן כאשר רבינו הלך לבקר חולה אזי ידעו שמצבו אינו טוב ל"ע). והנה, באותו הלילה, אור לח"י סיון, השיב הרה"ח ר' משה ביום ז"ל את נשמתו ליוצרה, ויהי לפלא.

כהקדמה לשולחן הטהור הזה, מגולל בפנינו הרה"ח ר' שמואל שליט"א דבר פלא שהתרחש אצל רביה"ק, ראשיתו הייתה בשוה"ט שערך רבינו יום קודם, בט"ז סיון והמשכו התרחש לעין כל באמצע השוה"ט טו"ב סיון, וכך היה מעשה:

בשנה המדוברת, שנת תשל"ב, חזר רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע משבת בהעלותך במירון ביום ראשון בערב. למחרת בערב הלך רבינו לטבול במקווה והורה למקורבו הרה"ח ר' אברהם מעין שמר ז"ל להכין סעודה, כי ברצונו לערוך שולחן לרגל ההילולא של הרה"ק ר' מנחם מנדל מוורקא זי"ע שחל בט"ז סיון.

כשניגש רבינו לעריכת השולחן לכבוד ההילולא, פתח ואמר: "כאשר מדליקים נר לטובת נשמה מקבלים יותר ממה שהנשמה מקבלת מהדלקת הנר, דהנה הנשמה בעולם הבא היא עניה ואין לה כלום רק מה שנותנים לה מעלמא הדין, והדלקת הנר בעבורה היא טובה גדולה, והרי איתא (מדרש רות רבה, ה, ט) 'יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית', נמצא שאם מדליקים נר בשביל נשמה מקבל האדם הרבה יותר מהנשמה."

במהלך השוה"ט נכנס לביהמ"ד הרה"ח ר' ישכר דב וייס ז"ל (אביו של הרה"ח ר' ישראל שליט"א המסור בלו"נ לרבוה"ק זי"ע ולהבחל"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א) וסיפר לרבינו כי החסיד הישיש ר' משה ביום ז"ל, משרידי חסידי וורקא פשיחא ואלכסנדר, שהיה אז בן מאה שנה, נפל למשכב והתאשפז בביה"ח תל השומר.

מיד כששמע זאת רביה"ק הורה להביא לו מביתו את הרעז'וולקע (המעיל העליון) והמקל, ותיכף לאחר ברכת המזון ותפילת מעריב יצא לבית החולים, כשאליו מתלווים המשמשים בקודש: הרה"ח ר' נח גולדברג שליט"א, הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א, והרה"ח ר' מנשה ליפשיץ שליט"א.

הרבי נכנס לחדרו של ר' משה בבית החולים ונעמד מולו ושאלו בחביבות: "ר' משה, האם יודעים אתם איזה יארצייט היה היום?" (שכן

א הדברים נכתבו בשעתו תיכף לשמיעתו, כל מקום שנאמר כאן אד"ש הכוונה לרבינו ה'ברכת משה' זי"ע. תוכן ההערות מפי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א. יציין כי באותה שנה חל חג השבועות כמו בשנה זו, ביום שישי ערש"ק נשא.

ב רביה"ק היה נוהג לערוך תמיד את השולחנות לכבוד הילולת צדיקים דווקא במוצאי היארצייט, לעתותי ערב, וביאר טעמו דהנה אמרו חז"ל שבקדשים הלילה הולך אחר היום, ועל כן בהילולת הצדיקים הקדושים יש עניין להמשיך ההילולא אל תוך הלילה שלאחר היום.

ג הרה"ח ר' אברהם אשר אליאך זצ"ל היה מחותנו של רביה"ק הרדצ"ש, בנו הגה"ח ר' שלמה זצ"ל היה חתנא דבי נשיאה. ופעם היה הרה"ח ר' אברהם אשר אצל מחותנו רביה"ק הרדצ"ש ודיבר אז רביה"ק בשפלות והתמרמרות גדולה על עצמו ומצבו בעבודת ה' וביטל עצמו מכל וכל, אך הרה"ח ר' אברהם אשר לא קיבל את דבריו וסיפר לו מה שהיה כשהיו שניהם אצל רבם ה'בית אהרן' בקארלין, והיה הבית אהרן מחלק בכל לילה בארוחת הערב 'קארן ברויט' - לחם מיוחד לאברכים כסגולה לשמירה בטהרה, אבל לרביה"ק הרדצ"ש זי"ע לא חילק, וניגש רביה"ק אל ה'בית אהרן' ושאל באי נעימות למה לו אינו נותן, ואמר לו הבית אהרן 'אתם אינכם צריכים לזה', וסיים ר' אברהם אשר באזני רבינו הרדצ"ש: "לאחר שרבינו ה'בית אהרן' כבר גילה באוזנינו את גודל מעלתכם, לא יועיל לכם כל מה שתנסו להמעיט ולבטל עצמכם".

לשמע הדברים, וציין לעצמו את היום והשעה שאמר ה'בית אהרן' את הדברים.

בהגיע ר' אברהם אשר לארץ ישראל שאל את רביה"ק הרדצ"ש לפרש העניין, וסיפר לו רביה"ק ששאל פעם את ה'בית אהרן' מה יעשה כשמתעוררת אצלו שאלה דחופה והרי עד שיגיע מכתב מארץ ישראל לקארלין לוקח זמן, ומה יעשה כשהוא זקוק לתשובה דחופה, ואמר לו ה'בית אהרן' שיכתוב קויטל ויניח תחת הכר ואזי יקרא (הבית אהרן) מה שכתב. (ובאותו היום שאמר כן ה'בית אהרן' אכן הניח רביה"ק קויטל תחת הכר, ועל כך נתכוון ה'בית אהרן' באמרו שקרא את הקויטל שלו).

מה שסיפר ה'ינוקא' לרביה"ק הרשנ"ז זי"ע

אחר כך סיפר ששמע מזקיני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע שה'בית אהרן' אמר לו על נכדו הרה"ק הינוקא זי"ע שהוא פרי חדש ומותר לברך עליו שהחיינו - ס'איז א נייע פרי מען מעג מאכין אף דעם א שהחיינו.

באותה שעה היה ה'ינוקא' בגראדזיסק עם אמו אצל זקנו הרה"ק ר' אלימלך מגראדזיסק זי"ע, ונסע רביה"ק הרדצ"ש לשם והחזיקו בידיו וברך עליו שהחיינו בשם ומלכות - איז ער גיפארין במכוון און ער האט אים אן גענומען ועשה ברכה בשם ומלכות.

כעבור שנים כאשר בא אבי רביה"ק הרשנ"ז זי"ע אצל הינוקא זי"ע אמר לו הינוקא "אייער טאטין קענען מיר - את אביכם מכירים אנו", מיר ותיאר לו איך הוא נראה ואמר לו שהוא זוכר אותו מזמן שאחז אותו על ידיו והוא הי' אז רק שתי שנים.

דבוק ב'בית אהרן' ובאדמו"ר הצעיר

אח"כ אמר האד"ש דער זיידע ר"ד איז גיווען זייער פארקאכט אין דעם אלטען רבין, און אין דעם יונגען רבין, ער האט אים אויך גיהאלטין פאר א רבין (זקיני רביה"ק הרדצ"ש היה דבוק בה'בית אהרן' ולאחר מכן דבק בבנו הרה"ק רבי אשר הצעיר מסטאלין זי"ע, וגם אותו החזיק לרבו).

וסיפר שרביה"ק הרדצ"ש בנה בית הכנסת בעיה"ק צפת על שם האדמו"ר הצעיר הרה"ק רבי אשר זי"ע עוד בחיי חיותו, ופתאום באמצע הבני' נפל פתאום בלקע (פי' אחת מקורות הבניין) ואמר רביה"ק "שמע מיני' נח נפשיה דרבי", היינו שנסתלק האדמו"ר, וכן היה.

למי הביא את הטלית קטן

אח"כ סיפר שכאשר בא פעם רביה"ק הרדצ"ש זי"ע לקרלין הביא אתו טלית קטן מארץ ישראל מתנה, וכיון שייצרו את הטלית עם גפרית הוצרכו לרוחוץ אותה קודם הלבשה, ותלה רביה"ק את הטלית בחצה"ק קרלין לייבוש.

ויצא הרה"ק ה'בית אהרן' יחד עם בנו האדמו"ר הצעיר וראו את הטלית קטן תלוי, והתחילו להתוכח הבית אהרן אמר שרביה"ק הביא את זה בשבילו שכן הוא הרבי, והאדמו"ר הצעיר אמר שבוודאי הביא את זה בשבילו, שכן הוא קרוב משפחתו (הרה"ק ר' אשר היה חתנו

של הרה"ק ממאקארוב, חתן הרה"ק ר' יוסף מטורטשין זי"ע בן החוזה מלובלין זי"ע, והיה בן דודו של רביה"ק).

והחליטו לשאול את רביה"ק בעצמו, ואמר האד"ש "דער זיידא איז דאך גיווען דער חכם - זקני הרי היה חכם", וענה בחכמתו "יע, איך האב גידארפט בריינגען צוויי דער ווייל האב איך גיבריינט נאר איינעם - אכן צריך הייתי להביא שני טליתות, אך בינתיים הבאתי רק אחד".

רק עם אמת

אח"כ אמר: דאס האט אויך דער זיידא גישמועסט פון אלטען רבין אז א יוד קען דאוונען און לערינען אבער אויב סי איז אן אמת איז דאס גאר נישט - גם זאת מסר זקני רביה"ק הרדצ"ש בשם רבו ה'בית אהרן', שיהודי יכול ללמוד ולהתפלל אבל אם אין זה עם ה'אמת' הרי שכל זה אינו שווה.

וסיפר שהרבי ר' ברוך ממעז'בז' זי"ע הי' פעם על ציון זקינו הבעש"ט הקדוש זי"ע, והתפלל שמה "דרך שקר הסר ממני", ובפעם הראשונה אמר את זה במסירות נפש, ובכל פעם אמר את הפסוק בדרגא יותר גבוהה, וחזר על הפסוק מאה פעמים, והתפילה הייתה "האטשיק דרך שקר הסר ממני".

און אזוי אויך דער הייליגער פריינקפורטור האט גיקענט דעם נידריקסטען מענטשין פארנעמן נאר קין שקרן האט ער נישט גיקענט פאר ליידען - וכך גם היה אצל הרה"ק הפרנקפורטור זי"ע שהיה יכול לסבול את האדם הגרוע ביותר אבל שקרן לא היה יכול לסבול".

הדרכה בעבודת ה': לא ניתנה תורה למלאכי השרת

אח"כ אמר: היינט האב איך גיקלערט שטייט אין גמרא 'לא ניתנה תורה למלאכי השרת' האט צוויי פשטים, פשוט איז לא ניתנה תורה למלאכי השרת ווייל זיי דארפ'ן נישט קין שמירה, זיי האבין נישט קין יצה"ר.

ד ובעניין זה מוסיף נאמן בית רבוה"ק הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א: פעם אמר רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע בשולחנו הטהור על הפסוק 'זאתה תצווה את בני ישראל', תצווה לשון צוותא, כי משה רבינו החזיק עצמו בצוותא ובשווה עם כל בני ישראל, גם עם ה'בעל עבירה' הגדול ביותר, וזהו העניין ששמו לא נזכר בפרשה זו כי החזיק עצמו בשווה עם כולם ולא הרגיש שהוא חשוב יותר מהם, ושאל רבינו ה'ברכת משה' הרי בפרשת קורח אמר משה לקורח ועדתו 'היבדלו נא מתוך העדה' ולכאורה איך מתיישב הדבר עם הנהגתו להחזיק עצמו בצוותא עם ה'בעל עבירה' הכי גרוע? ותיירץ דהנה על קורח נאמר 'קורח שפיקח היה', הוא היה פיקח יותר מדי, 'צו קלוג', צו קלוג איז פוליטיק, פוליטיק איז שקר (יותר מדי פיקח זהו כבר עניין של פוליטיק, ופוליטיק הוא שקר). וזהו העניין שמששה רבינו היה יכול לסבול את ה'בעל עבירה' הגדול ביותר אבל לא את השקר, וסיים רבינו 'און דאס איז געווען דער הייליגער פראנקפורטער - וזה היה הרה"ק רבי ישראל מסטאלין - ה'פראנקפורטער' זי"ע, שאף הוא היה יכול להחזיק עצמו עם היהודי הגרוע ביותר, אבל לא עם הלקוי במידת השקר.

ב. לא ניתנה תורה למלאכי השרת אז א יוד' פאלט דורך מיט א אונס אויס ער האט זאך געהיט, איז לא ניתנה תורה למלאכי השרת, דער עיקר איז אז מען היט זיך, די איבריגע איז דעם רבוש"ע זאכין.

און מיט דעם זענין מיר גיקומען צו הייליגען פריינקפורט ווערטער עסין נישט פרעסין טרינקען נישט זועפין שלאפין נישט פאפ'ן, לא ניתנה תורה למלאכי השרת, זיי דארפ'ן נישט עסין א יוד דארף עסין און שלאפין ווייל לא ניתנה תורה למלאכי השרת, און וויטער דארף מען זעהן צו אכטונג געבין נישט צו פרעסין נישט צו זויפען נישט צו פאפ'ן.

און ווי אזוי קען מען צו קומען צו דעם שטייט אין 'בית אהרן' גמרא לשון 'גומר', גחלים, אז מילערנט די גמרא פארברענט האס די אנדערע זאכין אז מילערנט די גמרא דארף מען גאר נישט טאהן אלעס וועט זאך שוין אליין טאהן.

תרגום: היום חשבתי לעצמי דהנה אמרו חז"ל (קידושין נד, א) 'לא ניתנה תורה למלאכי השרת, ויש לפרש הדבר בשתי אופנים, א', הפשט הפשוט הוא שמלאכי השרת אינם צריכים לשמירה, אין להם יצר הרע ועל כן לא ניתנה להם התורה.

ב', כשיהודי נופל ונכשל באיזה דבר באונס, כמוכן לאחר שנוהר והשתדל שלא להיכשל, אזי עליו להתחזק ולדעת ש'לא ניתנה תורה למלאכי השרת', הוא אינו מלאך ותפקידו הוא אך להישמר ולהיזהר תמיד, אך כל השאר הוא כבר עניינו של הרבוש"ע.

ובזה הגענו לדבריו של הרה"ק הפריינקפורטור זי"ע שאמר שיהודי צריך לדעת לאכול אך לא לזלול, לשתות אך לא לסבוא, לישון אך לא להרבות בשינה, והיינו כאמור כי 'לא ניתנה תורה למלאכי השרת', הם אינם צריכים כלל לאכול, אבל יהודי כם צריך לאכול, אלא מאי תפקידו הוא להישמר שלא לזלול ולסבוא ולישון הרבה.

ואיך מגיעים לידי זה, על ידי לימוד הגמרא כדאיתא ב'בית אהרן' שגמרא הוא לשון 'גומר', בארמית גחלים, שהגמרא שורפת ומבערת את כל הדברים הלא טובים שבאדם, כשלומים את הגמרא לא צריך לעשות עוד דבר, הכול כבר נעשה מאליו.

ללכת לביה"ק בערש"ק אחר הצהריים

אח"כ שאל אם הולכים בעש"ק אחרי הצהריים לבית הקברות, כי הייארצייט של אמו הרבנית מרת חנה רייצא ע"ה בכ' סיון חל ביום השישי, ואני לא יכול ללכת קודם הצהריים.

וענה הרה"צ ר' זלמן באיזה מעשה מהשינווער רב, וסיפר האד"ש כי ה'תפארת שלמה' היה נוסע להיארצייט של הרבי ר' אלימלך לעיר לללענסק כי אעפ"י שהי' כהן ולא הי' יכול ללכת על ציונו, כי טמונים שמה גם אחרים, אבל רצה להיות בעיר זו ביום הייארצייט.

הרה"ח ר' אבא חיים שפירא

אח"כ שאל לר' אברהם שפירא אם זוכר את אביו ר' אבא חיים ואמר האד"ש עליו הכירו שהיה חסיד, כשהיה מתחיל לספר על רבותיו

הצדיקים היה בוער כולו, הוא עוד הכיר את ה'בית אהרן' והיה אצל בנו הרבי הצעיר ז"ע וכן אצל בנו הרה"ק הפרנקפורטר ז"ע וגם אצל בנו הרה"ק רב אברהם אלימלך היה דבוק מאד.

(אויף איהם האט מען דערקענט אז ער איז א חסיד, אז ער פלעג אנהובען צו שמועסען פון די רבי'ס פלעג ער ווערן א אנגיזונדינער, ער האט נאך גיקענט דעם ב"א דעם יונגען רבין' און דעם הייליגען פריינקפורטר און ער איז פארקאכט אין קרלין (אצל הרה"ק ר' אברהם אלימלך).

והוסיף האד"ש שר' אבא חיים גם זכה להכיר את המגיד מטריסק ז"ע והיה אצלו בשבת קודש, וה' מספר שביל שבת קודש אמרו בטריסק כל התהילים, והמגיד ה' כבר חלוש ולא ה' יכול לישב וסמכו אותו בכרים וכסתות כדי שיהי' גבוה במקצת וככה אמר את כל התהילים.

היה שמח מאוד ביום זה

אח"כ אמר שזקיני רביה"ק הרדצ"ש ביום זה, ט"ב סיון, ה' מאוד שמח", וה' שותה הרבה משקה וה' הולך לביהכנ"ס דחסידי קרלין בירושלים לסעודת ההילולא שם, כי אחרי פטירת אביו רביה"ק הרא"מ ז"ע לא הלך כבר שמה רק ביום זה.

עין בעין: להביט בשתי העיניים

אח"כ אמר על הכל ונראהו עין בעין, ואמר האד"ש: 'הנה עין ה' אל יראיו', יראה הוא צימצום, ואמרו חז"ל 'קרח שפיקח ה' עינו הטעתו', וצדיקים אמרו שהסתכל רק בעין אחת, היינו שראה גדלות הבורא ולא ראה שפלות עצמו.

וכתיב 'ולא קם עוד נביא בישראל כמשה', ואמרו חז"ל בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ומאן הוא - בלעם, כי זה לעומת

ה בעניין זה מספר לנו נאמן בית רבוה"ק הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א: בטו"ב סיון שנת תשמ"ב, שנה בדיוק לאחר שקיבל רביה"ק ה'ברכת משה' ז"ע את השיתוק, ערך רבינו את שולחנו לכבוד הילולת ה'בית אהרן' במעונו אשר ב'סביון', היה זה אחד הגעהויבענע טיש'ן הראשונים שערך רבינו לאחר השיתוק, האווירה בו הייתה כה מרוממת ושמחה וההרגשה הייתה בבחינת 'חדש ימינו כקדם', כמעט כמו בשולחנות הטהורים מקדמת דנא, כשהיה רבינו בקו הבריאות.

כשנכנס רביה"ק לחדרו לאחר עריכת השולחן, נענה ואמר לי: 'ווען איך וואלט געווען געזונט, וואלט געווען דא היינט גאר א געהויבענע טיש, אוי וואלט געווען א געהויבענע טיש - אילו הייתי בקו הבריאות הרי שהיה כאן היום 'טיש' מרומם, אוי היה כאן היום טיש מרומם... ואמר זאת בדמעות שלישי, ולאחר מכן התבטא "דעם אלטן רעבין האב איך נישט גיקענט איך האב געקענט א חסיד זיינעם, דעם זיידן - את הרבי הזקן מקארלין - ה'בית אהרן' ז"ע לא זכיתי להכיר, אבל זכיתי להכיר חסיד שלו, ה"ה זקיני רביה"ק הרדצ"ש ז"ע, וסיים רבינו "אם החסיד היה כה גדול שוו בנפשכם כמה גדול היה רבו".

זה עשה אלקים. ואיך ניכר ההפרש ביניהם? זהו כמו שאמרו ז"ל 'שניים שצלו פסחיהם וכו' צדיקים ילכו במ פופשעים יכשלו במ', וכבר אמרנו פעם החילוק והסימן שאם באים אחר עשיית המצוה לידי שפלות סימן שזה ה' מצוה, ואם באים אח"כ לידי גיאות סימן שזה עבירה.

והנה אצל משה רבנו כתוב 'ויקרא' באלף זעירא, שאחר התגלות ה' אליו ה' בא לידי שפלות, ואצל בלעם כתוב 'ויקר', לשון גיאות, וכבר אמרנו שהנשמה קודם רדתה לעולם לא חסר לה למעלה מאומה, ולמה ירדה כדי שלא תאכל נהמא דכיסופא כדאיתא בחז"ל, שהרי האוכל משל חבירו מתבייש להביט בפניו (דאס האט מען שוין גיזאגט די נשמה אויבען האט איר גאר נישט גיפעלט, איז פאר וואס איז זי אראפ גיקומען אויף די וועלט כדי זי זאל נישט עסין קין נהמא דכסיפא, מאן דאכיל לאו דילי בהית לאסתכולא באפי').

וזהו 'ונראהו עין בעין', שנוכל לראות את הקב"ה עין בעין, ואיך זוכים להגיע לזה, על ידי שמסתכלים עם שתי העיניים, גם בגדלות הבורא והן בשפלות עצמו - און דוראך וואס קומט מען צו צו דעם? אז מעם קוקט מיט ביידע אויגין.

לשונות של אש

אח"כ שרו 'כל ברואי מעלה', וסיפר הרה"צ ר' זלמן בריזל שהגה"ח ר' אלטר שיפמן זצ"ל אמר שראה שבשעה שאמר הינוקא ז"ע שם ש.ד.ג. ראה כעין לשונות של אש שיוצאים מפיו, ושאל אחד הנוכחים 'האם ר' אלטר היה בעל מדרגה?'

ואמר האד"ש: יע ר' אלטר איז גיווען א עובד ה' א יאה שמים, ער האט אפי' אפ געלאזט די שוחט'ס צוליב יראת שמים, אבער צו זעהן דראף מען נישט זיין קין בעל מדרגה, ר' משה וולדמן אין אויך נישט גיווען דער גאון, 'א וואוילער יוד' האט אויך גיזעהן בא דעם זיידען פסח בא נאכט בא הלל ווען דער זיידא האט גימאכט די ברכה האט ער גיזעהן אז די לאמפט (מנורות) האבין גישפרונגען באמצע השולחן.

(אכן, ר' אלטר היה עובד ה', ירא שמים, הוא אפילו עזב את מלאכת השחיטה מרוב יראתו, אבל כדי לראות דבר כזה לא צריך להיות בעל מדרגה, הרה"ח ר' משה וולדמן מחסידי זקני רביה"ק הרדצ"ש היה יהודי ירא שמים וגם הוא סיפר שראה בעיניו אצל זקני שביל חג הפסח, כשהתחיל לברך 'לקרוא את ההלל' ראה שהמנורות ממש הזדעזעו וזעו ממקומם על השולחן.

דבר פלא

ה' דבר פלא שבמוצאי שבת נחלה הרה"ח הישיש ר' משה בוים ולקחו אותו לביה"ח והלך האד"ש ביום שני ט"ז סיון לבקר אותו שאל

ו ופעם התבטא עליו רביה"ק שהיה א' געהויבענער יוד'.

האד"ש את ר' ישכר דוב ויס מה שלום ר' משה וענה שהולך לשאלו ובא בחזרה ואמר לאד"ש שהוא עכשיו מרגיש יותר טוב ואמר האד"ש "קומט אויס אז ער קען זאך נאך ארויס דרייען, בין אין אים זיסט גיגאנגען, זאל זיין אזוי, איך בין אויך מסכים, ס'איז ווערט, ער האט דאך גיקענט אלטע צדיקים". ולפלא שלמחרתו ביום י"ח סיון תשל"ב, נפטר הרה"ח ר' משה ביום היותו בן מאה שנה.

תורת אמת

אח"כ אמר אחד הנוכחים שה'בית אהרן' אומר פירוש על הפסוק 'דור לדור ישבח מעשיך', אז די שפעטערדיגע צדיקים פאר בעסערן זייערע מעשים (שהצדיקים בדורות המאוחרים משביחים מעשיהם) ואמר האד"ש דעם בית אהרן ווערטער איז זיכער תורת אמת - דברי הבית אהרן הם בוודאי תורת אמת.

וברכו ברכת המזון.

זקיניו של רבינו,

הרה"ח רבי יהושע ראקעווער

אחר ברכה"ז אמר האד"ש שהיום הוא היארצייט של זקנתו הרבנית הצדקנית מרת דבורה ע"ה, חמותו של אביו רביה"ק הרשנ"נ ז"ע, וסיפר האד"ש מאביה, הרה"ח ר' יהושע ראקעווער ז"ל, שני דברים:

האחד שהוא ה' עשיר גדול וה' בעל צדקה, אבל בכל הנוגע לצרכי ביתו ה' חסכן גדול ולמשל לא רצה בשום אופן שיבשלו מאכל 'צימעס' בימות החול, רק לכבוד שבת. ופעם רצו בני ביתו להנהיג שכן יאכל צימעס בחול, ובישלו צימעס, וכאשר ישב לאכול הביאו את הצימעס מיד נכנס לחדר השני ושהה שם זמן מה.

לאחר מכן יצא מלושב עם שטריימל וקפטן ובגדי שבת, כאשר שאלו אותו בני ביתו הלא היום לא שבת וענה "הלא ישנו צימעס על השולחן וזהו סימן שהיום שבת", והם התביישו מאוד ופחדו שלא יכנס אחד לבית ויחשוב שנטרפה דעתו, אבל הוא לא רצה לפשוט עד שיביטחו לו שלא יעשו עוד צימעס.

הדבר השני, ער איז גיווען א תלמיד חכם מופלג און א גרויסער בעל צדקה, ועסק לפרנסתו כבנקאי, פעם אחת באו לקחת אצלו צדקה בשביל הכנסת כלה ונתן רענדיל זהב, זה ה' סכום גדול בימים ההם, ואח"כ ביקשו ממנו האנשים שיפרוט להם הרענדיל שנתן לכסף קטן, ופרט להם, אך הוריד איזה קערביל (מטבע קטן) כדמי חלפנות.

כאשר שאלו אותו למה הוא מחזיר להם מעט פחות, והרי נתן להם את הכסף לצדקה, השיב להם: "צדקה איז צדקה און מסחר איז מסחר - צדקה היא צדקה ומסחר הוא מסחר". וסיים האד"ש: פאר געזונטער הייט, זאלסט האבין גיפועלט א ישועה.

ז לאחר שנתאלמנה הרבנית מרת דבורה ע"ה נישאה בזיוו"ש רביה"ק הרדצ"ש ז"ע.

הרה"ג ר' יאיר וינשטוק שליט"א - נו"נ לרבוה"ק

המשיח עומד בפתח הבית

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי אהרן מקרלין ה"בית אהרן" זיע"א - טו"ב סיון תרל"ב

וכך נסע הרבי עם משמשיו ובנו הילד אהרן, מעיר לעיר. והייתה דרכו לחנות בעיר קטנה בלילה, בבוקר היה משכים קום. ממחר לבית הטבילה ומשם לבית התפילה. בשעה שהיה מתפלל היו הגבאים אורזים את מטלטליו המעטים על העגלה, ותיכף עם תום התפילה, עוד בטרם טעם משהו, הזדרז לעלות על העגלה ולהמשיך בנסיעה. את סעודתו הדלה סעד במשך היום.

והנה מגיעה העגלה באחד הערבים לצומת דרכים המובילה לעיר קטנה הסמוכה למעז'יבז', ואם רק ימשיכו הסוסים לרוץ קלות יספיקו להגיע עוד הלילה לעירו של העל שם טוב.

אך רבי אשר סבר אחרת, והורה למשמשים לעצור, לקנות שבתה באחת האכסניות בעיר כי שם ינוח בלילה. הם תמהו באוזניו, הרי אם נזדרז רק עוד קצת נגיע די מהר למעז'יבז'? אך רבי אשר לא שעה לדבריהם, והודיע נחרצות כי כאן בעיר הקטנה ישנה בלילה.

למחרת בבוקר לאחר התפילה, היו בני הפמליה בטוחים כי כדרכו יבקש להזדרז ולנסוע מיד למעז'יבז' וכרגיל, בשעה שהאריך הרבי בתפילה העמיסו הגבאים את חפציו על העגלה, אך למרבה התימהון, הורה להם לפרוק את כל מה שהעמיסו. "אנחנו לא ממהרים לשום מקום" הודיע חגיגית. הוא ביקש שלא כדרכו לסעוד פת שחרית. אכל וברך. לאחר הסעודה התיישב ליד השולחן בחדר האכסניה והעביר את היום בסדרי לימוד ועבודת ה'.

לקראת ערב הודיע לאנשיו כי כאן באותה עיר קטנה ישנה גם הלילה, וכמעשהו בלילה וביום הראשון נהג גם בשני, בשינוי קיצוני מהנהגתו הקבועה, הנחפזת תמיד לצאת לדרך, ניכר היה שהפעם הרבי ככוונה תחילה מתעכב ככל יכולתו. הוא סעד את לבו בניחותא ואחרי האוכל ישב שוב אל השולחן והעביר את היום בלימוד תורה. לעת ערב התפלל מנחה וערבית ואחריה שוב לינת לילה שלישי באותה אכסניה. למחרת בבוקר הגיע השינוי. מיד לאחר התפילה הודיע הרבי למלווייו: אנחנו יוצאים מיד למעז'יבז'.

החפצים נארוזו במהירות והעגלה יצאה לדרך. בתוך שעה קלה הגיעו אל ביתו של רבי ברוך שהיה מסב ליד השולחן אותה שעה וסעד את לבו בפת שחרית. בראותו את האורח החשוב רימו לו שיעשה גם הוא כמוהו וייתול ידיו לסעודה.

ישבו שני הצדיקים וסעדו, ופתאום החל הרבי רבי ברוכל לצעוק על אורחו בחריפות ולגנותו בכל מיני מילים קשות.

כידוע הייתה תמיד דרכו של רבי ברוכל בהנהגה תקיפה ובגערות לסובבים אותו. ברם,

על אתר החל רבי ברוך מדבר בשטף כמעין המתגבר ובתוך זמן קצר הרצה את הדברים בשפה ברורה ונעימה, למרבה פליאתו של בעל התולדות שאכן זכר כל מילה מאותה שיחה.

"אם כך, ראוי אתה שאגלה לך מה דיברנו בחציה השני של אותה שיחה" אמר לרבי ברוך, ואכן גילה לו אותם רזים טמירים העומדים ברומו של עולם.

ולא נזקקנו לשני סיפורים אלו אלא כהקדמה לסיפור הבא, ששונה הוא בתכלית מסיפורי חסידים העוברים מדור לדור. סיפור זה שיבוא להלן, עבר שורה לא ארוכה של מספרים, אלא שלא חסידים היו מעתיקי השמועה, אלא אדמו"רים בעצמם.

מעשה זה הוא מעין מדרש פליאה אבל יתכן שיש לו הסבר.

וכך היה מעשה:

בסוד שיח שרפי קודש

לאחר הסתלקותו של הרה"ק רבי שלמה מקרלין, החלו תלמידיו הרה"ק רבי אשר מסטולין (בנו רבי אהרן 'הגדול' מקרלין שנסתלק בדמי ימיו ורבי שלמה מקרלין גדלו כבנו), וידידו הרה"ק רבי מרדכי מלכוביטש לנסוע אל הרה"ק רבי ברוך ממז'יבז' אשר הכל רעדו וחלו מעצם הזכרת שמו. הייתה זו נסיעה ארוכה וקשה אשר גם בימינו היא עדיין ארוכה, לא כל שכן בזמנים ההם כאשר במקום כבישים רבי מסלולים היו בקושי דרכי עפר כבושות למחצה בגלגלי עגלות וכרכרות.

מכיוון שכך, לא היו ילדים ואף בחורים ונערים מצטרפים לנסיעות מפרכות אלו. רק הצדיקים ובני הפמליה: המשמשים והגבאים, ולעיתים קומץ של חסידים מתלווה אליהם לנסיעה.

אולם בהיות בנו של רבי אשר, ה"ה ילדו רבי אהרן, שנודע לימים כאדמו"ר ה"בית אהרן" מקרלין, ילד כבן עשר שנים, הפציר באביו פעם אחת לקראת הנסיעה לקחתו עמו. וכל כך הרבה להתחנן לפניו עד שלא יכול היה לעמוד בפני תחנוניו וניאות לקחתו.

רבי אשר היה מקפיד כדרכם של חסידים וצדיקים לטבול מדי בוקר לפני התפילה במקווה, ולפיכך היה צריך לתכנן לכאורה את מסלול הנסיעה הארוך מסטולין (בלרוס כיום) עד למעז'יבז' שבאוקראינה (למעלה מ-300 ק"מ) בערים גדולות בהן בוודאי ישנו מקווה טהרה. אלא שהוא חשש שמא בערים גדולות יעכבוהו היהודים שמציאה כשרה נזדמנה להם, הרבי מסטולין הוא אורח שלהם, יסובבוהו בשאלות, אזכרות ובקשות ולא ינחוהו להגיע למחוז חפצו, היה מתכנן אפוא את הנסיעה דווקא בערים קטנות, שבהן יישוב יהודי נמצא לבטח, עם מקווה הדרוש לו כאוויר לנשימה, אך לא אנשים רבים שיעכבו אותו בדרכו.

נכדו של הבעל שם טוב, בן בתו הרבנית אדל, הרבי הקדוש רבי ברוך ממעז'יבז' זיע"א, שמו נערץ ונקדש מדורי דורות. דמות פלאים היה. כבן פחות מארבע שנים היה עת נסתלק זקיניו הקדוש רבי ישראל בעל-שם-טוב בחג השבועות תק"ך. אהוב היה רבי ברוך על סבו שהרבה להשתעשע בו. חיבה יתירה נודעה לו עת הושיבו על ברכיו ושאלו, "ברוכ'ל שלי, מה אתה לומד?"

הצביע הינוקא על הגמרא המונחת על השולחן ואמר "מסכת בבא קמא אני לומד".

- ומה פירוש "בבא קמא"? הוסיף והקשה הבעש"ט.

- ברוך בן אדל קדוש מרחם אמו, ענה היניק וחכים, והסבא נהנה הנאה מרובה והסכים לדבריו... תלמידו המגיד ממעז'יבז' אמר עליו בקטנותו: הילד הזה הוא חידוש בעולם!

בהיותו אברך צעיר לימים החל להנהיג עדה כממשיכו של סבו הבעש"ט. שמע על כך הרה"ק רבי יעקב יוסף בעל "התולדות" (על שם ספרו "תולדות יעקב יוסף") תלמידו של הבעש"ט, ותמה: אברך כה צעיר וכבר מנהיג עדה. (באותן שנים הנהיגו תלמידים ולא צאצאים, והיה בהנהגתו של רבי ברוך משום חידוש גדול), והחליט בעל התולדות ממרומי שנותיו (מופלג מאוד היה בגילו, בן מאה שנים ומעלה היה אז!) לנסוע מעירו פולנאה למעז'יבז' לתהות על קנקנו.

בהגיעו לביתו של רבי ברוך, צהל בעל הבית לקראת אורחו הישיש ואמר לו בשמחה רבתי:

"מזה שנים אני מצפה לכם בהשתוקקות גדולה. כלתי נפשי לראותכם".

"וכל כך למה?" תהה בעל התולדות.

"הייתי ינוקא המוטל בזרועות אמו כאשר אתם ביקרתם אצל זקני הבעל שם טוב ודיברתם ביניכם בחדרו שיחת קודש בעניינים עמוקים בתורת החסידות" סיפר רבי ברוך בפשטות. "הקשבתי לשיחתכם בקשב רב, אך בכל זאת הייתי עדיין פעוט, רעבתי והתחלתי לבכות. ביקש זקני הקדוש מאמי שתוציאני החוצה יען כי מפריע אני לשיחתו עם תלמידו בסודות התורה ועקב כך לא זכיתי לשמוע את החלק השני של שיחתכם. המתנתי לכם זמן רב, כדי שתשלימו לי את השיחה".

הרבי בעל התולדות לא האמין למשמע אוזניו. תינוק המוטל בזרועות אמו מקשיב לדברי תורה העומדים בכבשונו של עולם? והוא מבין ולו מילה אחת?!

פתח את פיו בחכמה ואמר לרבי ברוך: "אם תוכל לומר לי מה דיברנו בינינו בחלקה הראשון של השיחה, אשלים לך את מחציתה השנייה".

הפעם הזאת היה משום הפרזה אפילו לפי דרכו...

לרבי ברוך לא היו בנים כלל אלא רק בנות, והוא הקפיד לסעוד את סעודתו היומית (בטרם נישאו) כשהן יושבות בשולחן נפרד בצדו השני של החדר.

בשמוע בתו מרת אדל את דבריו החריפים נגד רבי אשר מסטולין, לא יכלה לכבוש את פליאתה ופנתה אל אביה בתמיהה: טאטע, הרי זהו בנו של רבי אהרן הגדול. מדוע אבא מדבר אליו ככה?!

נזף בה אביה ואמר: וכי אני אינני יודע מי הוא אורחי הדגול, ולא ידוע לי מי היה אבא שלו? אני יודע הרבה יותר ממך מי הוא ומה ערכו של האורח החשוב! ודווקא משום כך אני צועק עליו. האם את יודעת מה הוא עשה לי?!

וכאן פונה רבי ברוך אל הנוכחים ההמומים כולם, רוח קדשו מקשקשת לפניו כפעמון, והוא מספר:

"הוא לא מגיע לכאן הישר מביתו. הוא נמצא כאן בגלילות עירנו כבר שלושה לילות. קבע לו אכסניה בעיר פלונית ובאמצע הלילה התגלה אלי בחיזיון ואמר לי. רבי ברוך, המשיח נמצא בשערי מעז'בוז', צא ממיטתך, צא לקראתו לקבל את פניו והכנס אותו אליך הביתה. השבתי לרבי אשר, 'מדוע נטפלת אליי? אני אדם זקן ואין בכוחי לצאת לקראתו. אם הוא רוצה שיבוא הוא אליי הביתה, ואקבלו בכבוד גדול'. אך רבי אשר לא ויתר לי ולא נתן לי מנוחה כל אותו הלילה.

למחרת בלילה שוב התגלה אלי רבי אשר וביקש ממני: משיח נכנס כבר העירה ונמצא בכיור העיר מעז'בוז', קום ממיטתך, צא לקראתו והכנס אותו אליך הביתה.

ושוב סירבתי. אמרתי לו, הנח לי. אדם כבר זקן ותשוש. אם הוא רוצה יואיל נא לבוא לביתי ואכניסו בכבוד גדול. ושוב לא הניח לי לישון כל הלילה.

הלילה הזה התגלה אלי רבי אשר בפעם השלישית ויאמר לי, "רבי ברוך, משיח נמצא בפתח ביתך. אנא, קום וצא לקראתו והכניסהו אל ביתך".

ושוב סירבתי. אמרתי לרבי אשר, "הניחה לי. אם יש ברצוני ייכנס הוא אל ביתי". רבי אשר שוב לא הניח לי כל הלילה. שלושה לילות לא הניח לי לישון ואני לא ארגז עליו?!"

מעשה זה סיפר האדמו"ר בעל "בית אהרן" מקרלין לנכדו רבי ישראל (בן בתו הרבנית מרים, מחברתו בקודש של חתנו הרה"ק רבי אברהם יעקב הראשון מסדיגורה, בנו של הסבא קדישא מרוז'ין) בעת סעודת בר המצווה שלו (כ' שבט תרכ"ה) וכאשר סיים לספר זאת נענה ואמר לנכדו חתן בר המצווה:

"בשעתו כאשר הייתי שם ושמעתי את דבריו של רבי ברוך, לא הבנתי אותם. היום אני כבר מבין".

סיפור זה סיפר כ"ק האדמו"ר מקאפיטשניץ שליט"א בבית מדרשו שבירושלים בסעודת מלווה מלכה, מוצאי שבת פרשת בראשית אור ליום ראשון כ"ו תשרי תשפ"ב, יום ההילולא של הרה"ק רבי אשר מסטולין, והעיד כך על מסורת הסיפור: "אני שמעתי בימי בחרותי מדודי זקני הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורה זיע"א מתל אביב שנפטר ביום ה' טבת תשכ"א. דודי אמר לי ששמעו מאביו ה"אור ישראל" מסדיגורה, ששמעו מן הבית אהרן בעצמו ביום בר המצווה שלו". והרי לנו 4 מעתיקי השמועה בסך הכל בדרך ממקור הסיפור עד אלינו. הבית אהרן, נכדו האור ישראל מסדיגורה, בנו האביר יעקב מסדיגורה, והאדמו"ר מקאפיטשניץ שליט"א.

מעשיה זו מעולפת ספרים, ומעין משל עמוק שאין לנו הבנה בו. לא לנו ההדיוטות הבנה בסוד שיח שרפי קודש ובפרט כאשר השמן שניצוק מכלי אל כלי הגיע לידנו בטהרתו

כלשונו. אולם, בבחינת "אולי ואפשר" נציע הסבר לעניות דעתנו, הרה"ק רבי אשר מסטולין ביקש שהגאולה תהיה בדרך של "אחישה" ומשיח כבר יתגלה, ואילו רבי ברוך חשש שנהרות של דם עלולים להישפך אם המשיח יתגלה בצורה זו, ולכן ביקש שלא לדחוק את הקץ והמשיח יתגלה בדרך של "בעתה", בנחת ולא במהירות.

(תשואות חן חן להרה"ג דוד משה וינשטוק, בן אחי הגה"ח רבי משולם זישא שליט"א, שסיפר לי את המעשה כפי ששמעו בסעודת מלווה מלכה מפי כ"ק האדמו"ר מקאפיטשניץ שליט"א, כנ"ל וקיבלנו את רשותו לפרסם את הסיפור).

לעילוי נשמת זקנתי
הרבנית הצדקנית ב"ק
מרת מלכה ענשה
ויינשטוק ע"ה
אשת הרה"צ
רבי מרדכי דוד זצ"ל
בת רביה"ק
רבי דוד צבי שלמה זיע"א
נלב"ע י"ג סיון תשכ"ג
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י נכדה
ידידינו הנכבד, האי גברא יקירא,
איט חי ורב פעלים, צנא מלא ספרא,
מסור בלו"נ למען גליונו
הרה"ג ר' יאיר וינשטוק שליט"א

הרה"ג רבי יהודה קוק שליט"א
מח"ס "נופת צופים" וראש כולל "זכרון חיי"

באהל הדף

עיון בסוגיה הנלמדת בדף היומי

בחומרת הכעס שמביא לידי שפיכות דמים

רשב"א אומר יצר תינוק ואשה תהא שמאל "דוחה" וימין "מקרבת". ויעו"ש בפי' נחלת יעקב" שכ' דהרא"ש בפ"ג דמו"ק (סימן צה') פי' דאביו הפחידו לשלם לו המאורע וכו', עכ"ד יעו"ש. ומחמת זה הלך הבן "ואיבד את עצמו לדעת".

וא"כ יל"פ דזהו מש"כ הכא דכל המטיל אימה יתירה בביתו סוף בא לידי שפיכות דמים, דעי"ז יכול בנו לאבד עצמו לדעת מרוב "פחד" דאימת אביו שהטיל עליו, ונמצא האב בא לידי שפיכות דמים בדגרום לבנו לעשות כן, והיינו לעבור על איסור "רציחה", וכבר מב"ם בפ"ב דרוצח ה"ב דהמאבד א"ע "לדעת" ה"ז עובר על "לא תרצח" עש"ה, וכן יעו"ב "אבי עזרי" ברפ"ג דדעות מש"כ בזה, [וע"ע בספר לא תרצח מש"כ בכ"ז, ואכמ"ל], ועוד שפשוט גרם "שישפך דם" אף בלי עצם המעשה "איסור" שעשה הבן, ונכון בס"ד.

שכ' דהיינו דוקא "באשה" שמחרבת עי"ז את הבית ולא "באיש" שכועס, והכא איירי ר' חסדא גבי "איש" שמזיק טובא ע"י "כעס", מ"מ ודאי דמודה דהזיקו מרובה ורק לענין "חורבן הבית" הוא דוקא ע"י האשה אך פשיטא דגם האיש מזיק טובא עי"ז, וכדס"ל הכא, ודו"ק.

ב. ועוד יל"פ בזה, עפי"ד הגמ' במס' שמחות (פ"ב) שכ' דמעשה בבנו של נורנוס בלוד שברח מבית הספר והראה לו אביו באזנו ונתיירא מאביו והלך ואיבד עצמו בבגד וכו', ומעשה בתינוק א' ב"בני ברק" [וכן הוזכר עיר "בני ברק" בש"ס בשבת (מ.), ובכתובות (ק"א:), ובגיטין (נז:), ובב"ב (קנד.), (קנה.), ובסנהדרין (לב:)] ע"ש] ששבר צלוחית בשבת והראה לו אביו באזנו ונתיירא מאביו והלך ואיבד עצמו בבור וכו'. מכאן אמרו חכמים אל יראה אדם לתינוק באזנו אלא מלקיהו מיד או ישתוק ולא יאמר לו כלום,

דף ו: א"ר חסדא לעולם אל יטיל אימה יתירה בתוך ביתו, שהרי פילגש וכו' והפיל כמה רבבות מישראל.

ובגמ' אח"כ כ' א"ר יהודה אמר רב כל המטיל אימה יתירה בתוך ביתו סוף הוא בא לידי ג' עבירות ג"ע ושפ"ד וחילול שבת, ופירש"י שפ"ד, כי הכא גבי פילגש בגבעה, או פעמים "שבורחת" מפניו ונופלת באחת הפחתים או בגשר, ע"כ ע"ש.

א. וכן יעו"ב ברפ"ק דסוטה (ג:): דא"ר חסדא תוקפנא [כעס, רש"י] בביתא כי קריא לשומשמא, וה"מ באיתתא אבל בגברא לית לן בה, ופירש"י קריא, תולעת של שומשומין האוכלתו, כך הזנות והכעס מחרבת את הבית ע"כ, יעו"ש. וא"כ מבואר דס"ל לר' חסדא עד כמה חמור ה"כעס" בתוך "ביתו" של אדם, וכדא"ר חסדא הכא דלעולם וכו', דחמור ומסוכן טובא. ואע"פ

הרב אהרן גלבשטיין

בשם רבי שמעריל [ווארחיווקער] ז"ל בסגנון זה: **בכל פרשת בהעלותך מתעורר או מאיר או נתגלה אור הגנוז.** ושהראה רבי שמעריל בזוהר בכל מאמר שעל פרשת בהעלותך, שבכל אחד מרומזו אור הגנוז. והוא ז"ל אמר, שאינו זוכר את כולם, כך מדומה לי. זה שמעתי כבר ולא זכרתי הדברים בדיוק שאמר.

אמרי פנחס

האדמו"ר הרה"ק רבי **מרדכי מלעכאוויטש** זצ"ל היה נוהג כשהלך לטבול במקוה ערב שבת קודש פרשת בהעלותך היו מזמרים אחריו בכלי זמר, ואמר הטעם משום דכתיב בפרשה זו **"כי ה' דיבר טוב על ישראל"**.

אמנות עתיך, מבאר התורה

סיפר לי הגה"צ מלינו, שמעתי פעם בפרשת בהעלותך אצל השולחן השני שאמר **החקל יצחק [מספינקא]** זי"ע, **שבפרשה זו רמוזים כל הימים טובים,** ופרט אותם, **פסח** (הלא כתיב להדיא, הפרשה של פסח שני), **שבועות, ויהי בנסוע הארון, סוכות, העננים, ראש השנה, ותקעתם בחצוצרות. יום הקדוש, התחיל לומר בניגון של יום כיפור, אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו,** ונזלו דמעות מעיניו הק'. קשה היה להכיר רק היו נראים דמעותיו על זקנו, אבל הוא היה במשך כל הזמן בבדיחות הדעת.

שיח זקנים (חלק ו')

וְאֵתְנָה אֶת הַלְוִיִּם וְגו' (ה, יט) **ואתנה את הלוים כו',** ופסוק הקודם **ואקה את הלוים.** ופירש רש"י על פסוק ואתנה כו', חמשה פעמים ישראל בפסוק להודיע חיבתו כו', כי אדם הבוחר דבר מהדברים נמצא מוכח שזה אוהב יותר משאר דברים כיון שבחר בו מכל הדברים. וכאן שבחר הקדוש ברוך הוא בלוים שמא תאמר חס ושלום כיון שבחר בלוים אין אהבתו על ישראל. ולזה כתב ישראל חמשה פעמים בפסוק זה להודיע חיבתו של ישראל כמו ללוים ומה שבחר בלוים הוא רק לכפר על בני ישראל.

קדושת לוי

וְיִהְיֶה בְּנִסְעֵי הָאָרֶץ (י, לה) שבת הראשון אחר קבלת התורה מסייע הרבה שיוכל לקבל בתוכו מה שקיבל בחג השבועות, כדאיתא בגמרא דלכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל, משמע שהשבת מסייע לזה, שבשבת קודש נשתנה כל אדם כדאיתא אין דומה מאור פניו של אדם בשבת כבחול, וגם השבת מביא דעת דקדושה כמו שכתוב לדעת כי אני ה' מקדישכם, לכן הוסיף משה רבינו ע"ה יום אחד מדעתו כדי שיהיה קבלת התורה בשבת קודש לטובת ישראל ויהיו יותר כלים מוכנים לקבלת התורה, שהשבת הוא שלימות הכל כמו דאיתא בזוהר הקדוש מה שבת שמא דקב"ה שמא דאיהו שלים מכל סטרוי, לכן בניקל יותר לאדם בשבת קודש לקבל דברי תורה הקדושים, ואיתא בזוה"ק בשלח (טו ע"ב) ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות וגו' כי מרים הם על ידי החטאים ועוונות, ויורוהו ד' עץ ואין עץ אלא תורה עץ חיים היא למחזיקים בה, וימתקו המים

לכבוד יומא דהילולא של הרה"ק

רבי מנחם מנדל מווארקא זי"ע-ט"ז סיון

גם שמעתי שבפרשת בהעלותך (במדבר ח, ב) בדברי רש"י **שחלשה דעתו של אהרן שלא היה עמם בחנוכה, "אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה עומד ומטיב את הנרות"**. באמצע הסעודה של שבת נתלהב [הרה"ק רבי מנחם מנדל מווארקא זי"ע] מאד, ואמר תורה מעט הכמות ורב האיכות, והיה אומר בקול גדול "חייך" - אז עס גייט דיר יא אין דיין גאנץ לעבען, "שליך גדולה משלהם".

גדולת הצדיקים

שהתורה היא ממתיק זה והכל נמתק על ידי התורה"ק, וכדאיתא בגמרא החש בראשו יעסוק בתורה שנאמר לוי חן הם לראשין כו', בכל גופו יעסוק בתורה דכתיב ושקוי לעצמותיך, שהתורה מדבקת חן להעוסקים בה ורפואה להכל.

ואיתא צורת נו"ן מפסקת בפרשת ויהי בנסוע הארון, להראות שאינה שייכת לכאן רק להפסיק בין הפורענויות ולהציל מהם, ויהי בנסוע היא התורה ובכוחה להפסיק בזה, וצורת נו"ן המהופכים י"ל כדאיתא בירושלמי משל למלך שהיה לו מפתח והיה ירא שלא יאבד לו עשה בו שלשלת גדולה כו', כמו כן ביקש יהושע ומה תעשה לשמך הגדול כו' כמו שכתוב ושמינו קראת בשמך ישראל הם המפתח מכל האומות, ושלא יאבדו ח"ו השתתף שם ישראל בשמו הגדול ית', ועל זה רומז שם ישראל ישר א-ל, וזה צורת הנו"ן כמין שלשלת הזו.

שפתי צדיק

הֲרַק אֶךְ בְּמִשֶּׁה דָּבָר ה' הֲלֹא גַם בָּנוּ דָּבָר וַיִּשְׁמַע ה' (יב, ג) בעיר קעשינוב היה אחד מחסידי הרה"ק רבי **יצחק מסקווירא** זצוק"ל, שהיה חולה מסוכן רח"ל, והרופאים אמרו נואש כי יש לו המחלה מהרה חולי הסרטן רח"ל, שהיו קוראים בלשונם "ראק", והיה הולך וכחוש מאוד כידוע מחולי הזה. ונסע לסקווירא על שבת פרשת בהעלותך, כי היה מרגלא בפי החסידים שכשנוסעים על שבת זו הוא כמו שנוסעים על חג השבועות, שהיו אומרים "שבת נאך שבועות", פירוש השבת אחר שבועות הוא עוד שבועות. והגיש פתקא דרחמי להרה"ק, ובכה לפניו מאוד, וסיפר לו כי הרופאים אמרו נואש כי חולי זה אי אפשר להרפא, וביקש מלפניו שיבקש עליו רחמים. וקרא הרה"ק את הפתקא, ואמר לו: מה אומרים הרופאים שזה "ראק" הלא מקרא מלא הוא בפרשה זו, **הרק אך במשה דיבר ה',** ומשמעו כך, חולי של "ראק", אך במשה הוא, זה שייך לצדיק הדור לרפאותו, כך דיבר ה', על דרך ישלח דברו וירפאם (תהלים קז, כ). והמתין כרגע, ואמר: **הלא גם בנו דיבר וישמע ה',** ואמר לו: סע לביתך וה' ישלח לך רפואה שלימה מן השמים. וכך היה שהאיש נרפא לגמרי.

לקוט מאורי אור (טשערנאביל)

בְּכֹל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוא (יב, ז) בשנה שבה נסתלק רבי אהרן הגדול [מקארלין] זי"ע א שהה אצל

מורו ורבו המגיד הגדול **ממעזריטש** זי"ע א, ולפני חג הפסח נכנס רבי אהרן לקבל ברכת פרידה, וברכו המגיד לשלום, ומיד עם זאת רבי אהרן מבית המגיד, שלח המגיד כמה מתלמידיו שיעכבו את רבי אהרן שלא ישוב לביתו, והלכו התלמידים ועכבוהו בפקודת המגיד הגדול, ושוב נכנס רבי אהרן ליטול ברכת פרידה, וברכו המגיד לשלום ונתן לו רשות לשוב לביתו, ולאחר שיצא שלח שוב המגיד כמה תלמידים לעכבו אצלו, ולבסוף שב רבי אהרן לביתו, ובאותו חג הפסח נסתלק רבי אהרן הגדול לעולם האמת.

לאחר הסתלקותו נכנסו התלמידים ושאלו את המגיד לפשר הדבר, שמצד אחד נפרד מרבי אהרן לשלום, ואת התלמידים ציוה שיעכבוהו אצלו, ומדוע לא אמר בפירוש לרבי אהרן שיתעכב אצלו בחג הפסח, אמר להם המגיד הנה אצל משה מצינו שאמר עליו הקב"ה **בכל ביתי נאמן הוא,** פירוש שלא סיפר רזין שלא היה עליו לגלותם, כמ"כ כאן אף שאמנם רציתי לעכבו בזה העולם, מ"מ לא רציתי לגלות לו זאת בפירוש, רק עשיתי תחבולות שונות לעכבו אצלי, ולא עלתה בידי.

כ"ק מון אדמו"ר זי"ע, דברות קודש

וּמִדְּוַע לֹא יִרְאֲתֶם לְדָבָר בְּעִבְדֵי בְּמִשֶּׁה (יב, ח) וזה היה ענין ענוה של משה, כי משה היה דבוק תמיד בהקב"ה, אפילו רגע אחד מכל ימי חייו לא נפרד ממנו ח"ו. והיה מעריך עצמו מול הבורא יתברך. וכמו ששמעתי הלשון בשם זקני הקדוש והנורא מוה"ר **שלמה מקארלין נ"ע זי"ע ועכ"ל א, שאמר בזה הלשון, מה יכול לחוץ ולהסתיר את הבורא, הלא כל העולמות כגרגירי חרדל נגדו, והיאך יכול גרגירי חרדל לחוץ בפני בורא עולם אין סוף ברוך. על כן משה רבינו לא היה לו שום חציצה מהעולם, ולא ראה רק את הבורא יתברך שמו, והיה מעריך את עצמו נגדו יתברך שמו, על כן היה **"עניו מכל אדם"**, כי היה אפס ואין בעיני עצמו. וזה שאמר (שמות טו, יז) **"ונחננו מה"**, כי חכמ"ה אותיות כ"ח מ"ה כידוע, כי זה עיקר החכמה להבין כי מה כוחינו ומבלעדי ה' יתברך הוא אפס ואין. וכל מי שהוא גדול בחכמה, משיג זה ביותר. ומשה שנמשך מראשית חכמה, על כן היה בבחינת "מה".**

והנה זה ידוע וברור, שגם משה לא השיג כל הבחינות שלו ביחד, וכמו שכתב (במדבר יב, ח) **"ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה"**, ואמרו רז"ל (רש"י שם) משה אע"פ שאינו עבדי, עבדי אע"פ שאינו משה. והוא אינו מובן כלל. ושמעתי הפירוש בשם דוד"ז הרה"ק מוה"ר **נח מלעכויטש** [נ"ע זי"ע], משה אע"פ שאינו עבד, פירוש כיון שהיה לו שורש נשמה גבוה, אע"פ שלא היה לו עבדות כל כך כמו שהיה לו, היה לכם לירא ממנו. וכן על דרך זה "עבדי" רצה לומר שהפליג בעבדות כל כך, כי אפילו אם היה לו נשמה פחותה, היה גדול מאד. וכמו שאומרים על ח"ו הקדוש מוה"ר **יצחק מדראביטש** [נ"ע זי"ע] שהיה לו נשמה נמוכה, וברוב עבדותו הגיע למעלה רמה ונשאה כידוע. וכל שכן **"בעבדי במשה"** שניהם ביחד, ודברי פי חכם חן.

הרה"ק רבי שלום מקוידנוב זי"ע, דברי שלום (פרשת בראשית בדי"ה עור נראה לי)

הרב אהרן גלבשטיין

הרה"ק רבי מנחם מנדל מווארקא זי"ע - ט"ז סיון תרכ"ח

"מאין זכה לבן כזה"

דברי תורה של הרה"ק הישימה ישראל' מאלכסנדר ביו"ד

ט"ז סיון יום הילולא של אדמו"ר הר"מ מווארקא זצלה"ה זי"ע.

כ"ק אאמו"ר זצלה"ה זי"ע אמר בשם רבינו הק' מווארקע הנ"ל עה"כ (בראשית כ"ב, י"ג) והנה איל אחר, שתיתב אחר תמוה, שהרי הראשון לא היה איל, רק יצחק, ואמר בל"א "אין אנדערער איל". פי' דברי קדשו הוא כי בעיני אברהם אבינו ע"ה לא היה יצחק בנו נחשב רק לאיל, ולא היה שינוי בין לקיחתו את יצחק לעקידה בין לקיחתו את האיל לעקידה, אחרי כי היה רצון הקב"ה לשחטו היה יצחק בנו היחיד והאהוב נחשב בעיניו אז כמו איל להקרבה, כי כל לבבו של אברהם אבינו ע"ה היה רק לד' לבדו, מקודש כמקדש ממש, כסא להשראת השכינה, כמש"ה (נחמי' ט', ח') ומצאת את לבבו נאמן לפניך, וכפי' הירושלמי (ברכות פ"ט ה"ה) שעשה מיצה"ר טוב, וא"כ לא היה יכול שום מחשבה אחרת למצוא מקום בלבו של אברהם אבינו ע"ה בלתי המחשבה הזאת לקיים מצוה זו, להקריב את יצחק בנו, וכש"נ (יחזקאל ל"ג, כ"ד) אחד היה אברהם, היינו שאברהם אבינו ע"ה היה כולו אחד, שהיה מלא תמיד אהבה ויראת ד', יראה עילאה בגין דאיהו רב ושליט עיקרא ושרשא דכל עלמין, וממילא היה לב אברהם אבינו ע"ה שוה בכל תהלוכותיו רק ביראת ד' כל היום, כי כל מעשיו היו רק מה שהוא רצון ד', וכמעט לא היה ניכר בו התפעלות יותר בעת עשיית המצוה מבאכילה ושתייה וכדומה, כי כל אלה היו רק לעשות רצון ונחת רוח לד'. וכן הצדיקים הגדולים אין ניכר אצלם שום השתנות בין בשעת תפלתם בין בשעת ישיבתם בסעודת מצוה, והטעם מפני שהם מלאים תמיד יראה עילאה, וכנ"ל. וזשה"כ (במדבר ח', ג') ויעש כן אהרן פי' רש"י ז"ל להגיד שבחו של אהרן שלא שניה, היינו שלא היה אצלו שום שינוי הן בהדלקת המנורה, הן בהיותו בטל ממצוה, כי תמיד היה מלא יראת ה' יראה עילאה.

והנה בספר כנפי יונה כתב בביאור דברי הגמ' (ברכות ו'): אגרא דבי הלולי מילי, היינו כי בהילולא של הצדיק מזכירים בשמים צדקותיו, ותורתו. והנה הצדיק הזה שנפטר ביום הזה, היתה יראתו מאוד על פניו עד שלא היה ניכר אצלו שום השתנות בין בתפלתו, בין בישיבתו בסעודת מצוה, בין בישיבתו בביתו, והנה כתיב (תהלים י"ט, י') יראת ה' טהורה עומדת לעד, פירוש יראת ד' שהיא טהורה היא עומדת לעד, היינו שיראת הצדיק שנפטר תוכל להופיע גם עתה ביומא דהילולא דיליה, ובפרט לאותם שהכירו אותו בעודו בחיים חיותו, ויוכל עוד כהיום להיות להם פעולה יותר גדולה מקדושתו ויראתו ממה שהיה להם מבעודו מאז בחיים חיותו, וכמאמר חז"ל (חולין ז'): גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן, היינו במיתתם יוכלו להאיר ולהופיע בלבבות בני ישראל יראת שמים יותר מבחייהן. השי"ת יטע בלבנו אהבתו ויראתו הטהורה.

ישמח ישראל

פעם ישב הרה"ק הזקן [רבי יצחק] מווארקא ובנו מרן רבי מנחם מנדל עם הרה"ק מרוזין על ה'קעטשעל' [-מרכבה]. נענה הרה"ק מרוזין ואמר "מי שאינו יודע מעשה מרכבה אל ישב על ה'קעטשעל". כשמעו את הדברים יוצאים מפיו, קפץ מרן רמ"מ מווארקא ואמר: "מעשה מרכבה קען איך נישט, אבער טרייבען פערד קען איך" [מעשה מרכבה איני יודע, אך לנהג סוס יודע אני...], התיישב במושב הקבוע לבעל העגלה והחל לנהג את הסוסים. באמצע הנסיעה פנה הרה"ק מרוזין אל הרה"ק הזקן מווארקא ושאלו: מאין זכה לבן כזה?", והשיב: "במתנת חנם מהקב"ה".

ימות עלם

ה'תורה' במעמד הגדולים שחדרה לכל

סיפר החסיד הישיש המפואר רבי משה אהרן הלוי בוים ז"ל (בשיחה עם הרה"ח ר' לייבל קאליש ז"ל בן אדמו"ר הרה"ק רבי ירמיה מאפאלע זי"ע), מה ששמע מאביו מוויטיקי חסידי קמאי רבי קלמן מפרשיסחא, שזכה להיות נוכח בעצמו בשעת מעשה: על החתונה של הגה"ח רבי משה פנחס טרונק בן הגאון הקדוש הרב מקוטנא עם נכדת האדמו"ר הזקן מווארקא, בת חתנו הרה"צ רבי אברהם מאיר מושקאט, היו כל גדולי עולם, רבי יהושע'לע קוטנער היה המחנות, והיו שם שני האחים הקדושים האמשינאווער רבי [הרה"ק רבי יעקב דוד מאמשינאוב] והווארקער רבי [הרה"ק רבי מנחם מנדל מווארקא] (הווארקער רבי הזקן כבר לא היה בין החיים), גם החידושי הרי"מ [מגור] היה שם, ועוד לומדים וגאונים. בסעודה דיברו כל הגדולים בלימוד, גם האמשינאווער רבי היה למדן גדול והשתתף עמהם בשיחה, רק הווארקער רבי ישב ושתק. הווארקער רבי היה נראה כמו מלך, פניו הקדושות והמאירות והמלבושי מלכות דיליה שיוו לו מראה נורא הוד, גאר א מלכות'דיגער, והוא ישב ושתק כל הזמן, הגה לא נשמע מפיו.

כאשר סיימו הגדולים לדבר בלימוד, נעמד החידושי הרי"מ ואמר: ווארקער רבי, אנו דורשים ממכם שתאמרו 'תורה', והווארקער רבי לא השיב דבר. נעמד שוב החידושי הרי"מ ואמר לו: ווארקער רבי, איך בין דאך דער ווארשווער עילוי, איך פארלאנג פון אייך איר זאלט זאגין 'תורה'. נענה הווארקער רבי ואמר "איך וועל זאגין", ואז הוא נעמד ונתן דפיקה על השולחן ואמר 'תורה'. אבי מורי אמר לי שהוא ראה בעיניו, כשהווארקער רבי אמר את התורה, החידושי הרי"מ נשאר לעמוד והיה חיזור כסיד...

ה'תורה' שהווארקער רבי אמר היה כך: שמעון העמסוני היה דורש כל אתין שבתורה כיוון שהגיע ל'את ה' אלקיך תירא' פירש (קידושין נז. ועוד), "אז ער האט געקריגן יראת שמים, אז

איש אלקים קדוש רבי ישראל מרוזין זצ"ל, והיה שם הרה"ק אלקי רבי יצחק מווארקא זי"ע עם בנו הרה"ק רבי מנחם מענדיל זי"ע, והיה רוצה מאד להכיר היטב את בנו הרמ"מ הנ"ל, ולא היה יכול להשיגו בשום דבר כי היה מסתיר את עצמו לגמרי (כדרכו תמיד). ואחרי זה אמר הרה"ק רבי אהרן זי"ע: רק מחמת שהאור שלו היה גדול כל כך והיה מזרח עליו כל כך, עד שהיה נראה לו הכל, עד כאן. וזה היה עוד קודם שהנהיג עדה עוד בחיים חיותו של אביו זצ"ל ומזה יכולין לשער מעט גדלות הצדיקים. ואמר עליו הרה"ק רבי אהרן הנ"ל שהוא מכיר את הרה"ק רבי מנחם מענדיל מווארקא זי"ע שהוא מנוטרי הברית.

גדולת הצדיקים

פירוש 'זאהבת לרעך כמוך'

ואהבת לרעך כמוך, הקשה הרה"ק אדמו"ר הר' מנחם מענדיל [מווארקא] זצ"ל בזה הלשון: 'כמוך' בתמיה, ותירץ 'כמוך' בניחותא. היה הקושיא והתירוץ קשה להולמו, פירש הרה"ק הר' דב בעריש מביאלע זצ"ל

המשך בעמ' הבא <<

ער האט געקריגן מורא פאר גאט, פירש, האט ער אויף געהערט צו זאגין, כיון שהגיע ל'את ה' אלקיך תירא' פירש, אז מען האט מורא פאר גאט זאגט מען נישט". זה היה כל ה'תורה' שאמר. החידושי הרי"מ נשאר לעמוד, וכל הגדולים שישבו שם נשארו לשתוק. ה'תורה' הזאת חדרה לכולם עד עומק השיתין. את כל זה שמעתי מאבי מורי ר' קלמן שהיה שם.

בסתר רעם

"הוא בעל מדרגה"

פעם אחת ישב הרה"ק רבי אהרן מקארלין זי"ע, והיה מספר שבחי צדיקי דורו, ואמר: בני הרב איש אלקים קדוש רבינו מרדכי מטשרנאביל זי"ע המה צדיקים גמורים רק "פאליצייסקי" (אנשי משטרה), וקארלין וקאצק המה "וואיענע" (אנשי צבא). ואחר כך היה אומר על הרה"ק בעל חידושי הרי"מ מגור זצ"ל שהוא "הייליגער למדן", ועל הרה"ק רבי מנחם מענדיל מווארקא זי"ע שהוא "בעל מדרגה".

וסיפר שהיה פעם אחת בסאדיגורא אצל הרב

כך דהנה קשה 'כמוך' הא האדם אין אוהב את עצמו ואיך שייך כמוך. תירץ 'כמוך' כמו שאדם צריך לשנוא את עצמו בתכלית השנאה כמו כן צריך לאהוב את חבירו בתכלית האהבה, ודפח"ח.

אהל יצחק

מדת השתיקה

ידוע שהרה"ק רמ"מ מווארקא היה שתקן, ואמר על עצמו "אז ווען ער ווערט מיד פון שווייגען, רוהט ער זיך אפ אביסל און שווייגט ווייטער [-כשנעשה עייף משתיקה, אזי נח קימעה, ואח"כ ממשיך לשתוק...].

ימות עולם

מיעוט שיחה

הרה"ק [רבי מנחם מנדל] מווארקא זי"ע

קיממען אין דיא נון, וועט עטץ וויסען ווער איך בין, אבל בעוונותינו הרבים נפטר בן מ"ט.

ופעם אחת עשה הרב הקדוש [רבי דוב בעריש] מביאלא סעודה עבור אנשי שלומו ואמר שהיום כך וכך שנים מעת שנעשה מחסידי של רבינו רמ"מ, ולפי החשבון היה זה עוד בחיי אביו רבינו יצחק מווארקא זי"ע.

אהל יצחק

"בוודאי יאיר לנו גם עתה"

רבינו הקדוש [רבי דוב בעריש] מביאלא אמר אחר פטירת רבו רמ"מ [מווארקא] בזה הלשון: זה הרבי בעצמו ינהג אותנו גם כן מעתה והלאה, כי מה שמענו ממנו, הלא תורה לא אמר לנו, רק שהאיר בנו, כן בוודאי יאיר לנו גם כן עתה, עכ"ל.

אהל יצחק

אמר על הא דאיתא "כל תיבה הצריכה למ"ד בתחילה הטיל לה הכתוב ה"א בסופה". ואמר דמזה רמז דאפילו הדיבור שאדם מוכרח לדבר, ימתין עד לבסוף כל מה שיוכל.

גן הדסים

היה במדריגת רשב"י

אחר פטירת הרב הקדוש מו"ה ר' מנחם מנדל מווארקא זי"ע בא לווארשא הרב הקדוש ר' יעקב אריה מראדזמין נחם אבלין, ואמר לכל העומדים שם, ער האט מיך גינארט, ואח"כ אמר שהוא היה במדריגת רשב"י שתיקן הכל מה שהיה צריך בעולם הזה ולא היה לו מה לעשות בעולם הזה, ולכן נפטר בקוצר ימים בן מ"ט שנים, שמעתי זאת מחסיד אחד ששמע בעצמו דברים הללו מפ"ק הרב הנ"ל, ונודע בין החסידים שאמר רבינו רמ"מ, אז איך וועל

מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

עתה תראה וגו' (יא, ד כג).

באור החיים הק' הקשה איך יתכן שמשה רבינו רעיא מהימנא לא האמין לדברי השם יתברך, ואמר הצאן ובקר ישחט להם וגו, הגם שאמר לו ה' יתברך עד חודש ימים.

אמנם הענין הוא דמשה רבינו ע"ה בכונה תחילה לא רצה להאמין, היות וידע שעל ידי אמונה בדבר מה, ממשיכים הדבר ההוא, כי אמונה היא המשכה, כמו (אסתר ב, ז) ויהי אומן את הדסה, והיות שמה שאמר הקדוש ברוך הוא עד אשר יצא מאפכם הוא פורענות לישראל, לפיכך לא רצה משה להאמין כדי לא להמשיך הפורעניות עליהם, דאולי על ידי שלא יאמין לא ימשך ענין זה, וישראל לא יקבלו הבשר, ואז יאה זה לטובתם, אך לא הועיל לו.

(תשל"ב)

ותדבר מרים ואהרן במשה (יב, א).

כוונתה של מרים בדברה על משה רבינו ע"ה, היתה כדי להאריך ימיו ושנותיו, על ידי שדיברה מכך שעדיין הוא לא השלים את עבודתו בעלמא הדין, וצריך הוא עדיין לעבודה כדי להגיע לשלימות, כי רצתה שיזכה להכנס לארץ ישראל, היות וידעה שעל ידי זה יהיה תיקון השלימות כידוע (זוה"ק ח"ג רפ, א).

אמנם אם היתה מרים מארכת ימים היה זוכה משה ליכנס לארץ, אך לפי שמרים נפטרה לא יצא הדבר לפועל, שהרי כל זמן חיותה היה מים לבני ישראל, שכל ארבעים שנה היה להם הבאר בזכות מרים, שנאמר (כ, א ב) ותמת שם מרים וכתוב בתריה ולא היה מים לעדה וכדאיתא בגמרא (תענית ט, א), היוצא לנו מזה דאם היה להם הבאר והיה מים לעדה לא היה מתגלגל חטא מי מריבה שבסיבתו לא נכנס משה רבינו ע"ה לארץ ישראל, ורק מחמת שנפטרה מרים ולא היה מים לעדה לשתות, נתגלגל חטא מי מריבה, ונגזר על משה רבינו ע"ה שלא יכנס לארץ ישראל, כי כך היה רצון הקדוש ברוך הוא שמחשבתה הטובה של מרים לא תקום לפי שעדיין לא הגיע זמן הקץ.

(תשל"ה)

ברכת משה

בהעלותך את הנרות (ח, ב).

ובפירוש רש"י ז"ל על שם שהלהב עולה כתוב בהדלקתן לשון עליה, שצריך להדליק עד שתאה השלהבת עולה מאליה עכ"ל.

יבוארו דברי רש"י על ענין אמירת תורה, ועל פי דברי הרה"ק בעל דברי יחזקאל משינאווא זיע"א שאמר בשם הרה"ק ר' צבי הירש מרימנוב זיע"א על הפסוק (דברים יג, טו) ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה התועבה הזאת בקרבך, שאפשר לדרוש דרשה בחקירות ושאלות נאות, 'והנה אמת' שהדברים כנים ואמיתיים, אך אם 'נכון הדבר' דהיינו שהיו הדיבורים מוכנים אצלך לאמרם, אזי הם בבחינת נעשתה התועבה הזאת בקרבך, ע"כ.

ומבואר דאין להכין התורה קודם אמירתה, רק יאמר ככל הנשפע לו שפע קודש בשעת האמירה, והענין בזה הוא כי הצדיק אומר תורה לפי ערך המסתופפים אצלו בעת האמירה, דלפי ערכם כך נשפע לו שפע קודש בעת האמירה, ולכן אין מקום להכין תורה בטרם ידע מי יהיה נוכח אצלו בעת אמירת התורה.

וזהו שאמר רש"י ז"ל שצריך להדליק עד שתאה שלהבת עולה מאליה, היינו שיעבוד ויתלהב בעבודת השם יתברך עד שתאה שלהבת עולה מאליה, שיושפע שפע קודש ממרום, ומאליה תדלק ותעלה אש התורה בעת אמירתה.

ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה (ח, ג).

ובפירוש רש"י ז"ל, ויעש כן אהרן להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ע"כ.

והנה יש להבין איזה שבח הוא לאהרן קדוש ה' שעשה כאשר ציוה ה' ולא שינה ממה שנצטווה מאתו יתברך.

ויתבאר על פי מה שמצינו שאמר דוד המלך (תהילים קיט, נט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, ומבואר בזה במדרש רבה (בחוקותי לה, א) אמר דוד רבונו של עולם בכל יום ויום

הייתי מחשב למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ובתי מדרשות, הדא הוא דכתיב ואשיבה רגלי אל עדותיך.

והביאור בזה דכדי שלא ימנענו יצרו מלהשכים לילך לעבודת ה' יתברך בבתי כנסיות ובתי מדרשות, היה דוד מתחכם כנגדו, ומחשב מתחילה כל יום שהשכמתו היא כדי לילך למקום פלוני, ואז הניח לו יצרו להשכים ולצאת מביתו כרצונו, ואחר שהניח לו יצרו והשכים ויצא מביתו, היה משנה דרכו והולך לבית כנסת ובית מדרש, היוצא לנו מזה שהלך והתחכם בעקיפין עם יצרו ולא נצחו ביושר ובגלוי.

אבל מידת אהרן הכהן היה שלא הוצרך לילך בעלילות והתחכמות עם יצרו, אלא התהלך ונצחו ביושר ובגלוי, וזה פירוש דברי רש"י מלמד שבחו של אהרן שלא שינה.

והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל (יא, ד).

ובפירוש רש"י ז"ל, והאספסוף, אלו ערב רב שנתאספו עליהם בצאתם ממצרים, וישבו גם בני ישראל ויבכו עמהם עכ"ל.

ענין בכיית בני ישראל יתבאר על פי דברי הגמרא (קידושין מ, ב) לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי וכו' עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה, ולכן אחר שהערב רב התאוו תאוה ועברו עבירה, הכריעו על ידי כן את כל העולם לכף חובה, וכיון שהכריעו את כל העולם לכף חובה, 'וישבו ויבכו גם בני ישראל', שגם בני ישראל בכו עמהם.

(תשל"ב)

מאין לי בשר לתת לכל העם הזה וגו' ואל העם תאמר וגו' עד חודש ימים עד אשר יצא מאפכם וגו' ויאמר משה וגו' הצאן ובקר ישחט להם וגו'

לזה, לא כן משה כשדיבר אתו הקב"ה, לא יוכל להתגאות בזה ולתלות בזכויותיו ובמעלותיו, כי אין לו שום מעלה במה לתלות בו, ולכן פה אל פה אדבר בו.

ועד"ז אפ"ל הא דאיתא בגמ' (ימא כב:) אין מעמידין פרנס על הציבור אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו שאם תזוז דעתו עליו אומרים לו חזור לאחוריק. וקשה א"כ איך נתמנה משה לפרנס, הא לא היה לו קופה של שרצים מאחוריו.

אך הענין הוא די שב' מיני ענוים, יש עניו שמכיר בערך מעלותיו, אך עכ"ז אינו מתגאה, כי מעמיד את חסרונו כנגד מעלותיו, וחסרונו "אינם מניחים לו מקום התנשאות כלל, אפילו יהיה בעל מעלות רבות, כי כבר עניי החסרונות הללו יספיקו להחשיכם" (לשון מסילת ישרים פרק כב). ועניו כזה אין מעמידין פרנס על הציבור, לפי שידע בעצמו שיש לו מעלות, ועלול הוא להתגאות, אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו, שאז אם יתגאה אומרים לו חזור לאחוריק, אבל משה רבינו ע"ה היה עניו מחמת שלא ראה בעצמו שום מעלות כלל וכנ"ל, וכיון שכן אין לחוש שמא תזוז דעתו עליו, שהרי אין לו במה להתגאות לפי שאינו מוצא בו מעלות כלל, וממילא אפשר למנותו פרנס על הציבור אף שאין לו קופה של שרצים מאחוריו, כי אין חשש שמא יתגאה.

(סידור "תפילה למשה" לשבת בהעלותך)

והאיש משה עניו מאד וכו' פה אל פה אדבר בו, (במדבר יב, ג - ה). יש להבין איך היה משה רבינו ע"ה עניו מאד, הלא ראה שבו בחר הקב"ה לדבר אתו פה אל פה. ויש לומר עפ"י המסופר מהרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זיע"א, שנתארח בעיר אחת, והכינו עבורו אכסניא אצל אחד המכובדים בעיר, ולא רצה להתאכסן אצלו, רק אצל אחד הפחותים אשר ריננו עליו שהינו בעל עבירה, ושאלוהו מה זה ועל מה זה שעזב אכסניא כה טובה ומכובדת ובחר באכסניא כה פחותה ומבוזה, והשיב להם דהנה במתגאה מצינו (סוטה ה). אמר הקב"ה אין אני יכולין לדור בעולם, משא"כ בטומאה כתיב (ויקרא טו, טז) השוכן אתם בתוך טומאותם, וכתב שם רש"י: "אע"פ שהם טמאים שכינה ביניהם, וזה הבעל אכסניא המכובד אם אתאכסן אצלו יגיע לגבהות וגיאות שבחתי בו מפני היותו בעל מעלות וכו', ובמקום זה אומר הקב"ה איני יכול לדור, וע"כ גם אני לא רוצה לדור במקום כזה שאין הקב"ה יכול לדור, משא"כ באכסניא השני בעל האכסניא לא יתגאה כשאתאכסן אצלו, כי לא ימצא אצלו סיבה לתלות זאת במעלותיו, ואף שהוא בעל עבירות, הלא כתיב השוכן אתם בתוך טומאותם וכיון שהקב"ה יכול לשכון עמו, אף אני יכול לדור אצלו.

והכי נמי חשב משה רבינו ע"ה שזה שהקב"ה בחר לדבר דוקא עמו הוא לפי שכל אחד כאשר ידבר אתו הקב"ה, יבוא לגיאות ויתלה זאת במעלותיו ובמעשיו הטובים שבזכותם זכה

דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות וגו' (במדבר ה, ב). וברש"י הביא דברי המדרש, למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים, חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות, ע"כ. והרמב"ן ז"ל הביא עוד ממדרש תנחומא (בהעלותך ה, ובמדרש רבה במדבר טו, ו) אמר לו הקב"ה למשה, לך אמור לאהרן אל תתירא, לגדולה מזאת אתה מוכן, הקרבנות כל זמן שביית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו, וכל הברכות שנתתי לך לברך את בני אינן בטלין לעולם, ע"כ. והקשה הרמב"ן ז"ל דהא כשאין בית המקדש קיים והקרבנות בטלין מפני חורבנו גם הדלקת נרות המנורה בטלה, ובמה נחמו, וכתב דקאי על נרות של חנוכת חשמונאי, שהיא נוהגת גם בזמנינו, עיי"ש.

ואפשר לומר בענין אחר, דהנה המנורה רומז לתורה וכדאיתא בגמ' (בבא בתרא כה) אמר רבי יצחק הרוצה שיחכים ידרי' וסימניך מנורה בדרום, ואמרו רז"ל (מנחות קי). כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, נמצא שסגולת התורה הק' עומדת לעד, גם בזמן שאין בית המקדש קיים, כי על ידי שעוסקים בתורת הקרבנות נחשב כאילו הקריב הקרבנות, וזהו מה שהשי"ת נחמו לאהרן הכהן, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו, דמנורה רומז לתורה הק' כנ"ל, וזה קיים לעד גם בזמן שאין בית המקדש קיים, וזהו מ"ש השי"ת לאהרן לגדולה מזאת אתה מוכן, שעל ידי התורה הק' אפשר להשיג הקרבת הקרבנות גם בזמן הזה.

(תשס"ב)

ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביו וינוסו משנאיך מפניך, (במדבר י, לה). וברש"י עשה לו סמניות מלפניו ומלאחוריו, לומר שאין זה מקומו, ולמה נכתב כאן, כדי להפסיק בין פורענות לפורענות, ע"כ. יש לרמז למה הפסיק בין פורענות לפורענות דוקא בענין של ויהי בנסוע הארון שהיא התורה הק', דהנה כשחלילה באה איזו פורענות על האדם או שהוא נמצא באיזה צרה ל"ע, העצה להתחזק ולהתעצם לבלתי יפול ברוחו היא ע"י התורה הק', וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קיט, צב) לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי, שגם כשהוא הולך בגיא צלמות ואך חושך יושפנו, בזאת יתחזק לבבו כשיתן את כל מעייניו בלימוד התורה הק', והיא נעשית לו לסם חיים, כי פקודי ה' ישרים משמחי לב.

וכן עינינו רואות למעשה, שכאשר אדם נמצא בעמקי הצרות, הוא יכול לעמוד בהם רק על ידי לימוד התורה אשר רבה סגולתה ומשיבת נפש, ולולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי.

וזהו שהפסיק הכתוב בין פורענות לפורענות בענין מסע הארון היא התורה הק', להורות כי החפץ חיים לראות טוב לבלתי יפול לבבו מרוב התלאות וטרדות הזמן, יעסוק בדברי תורה, ובזאת יתחזק לבבו בקרבו להפסיק הפורעניות.

(תשנ"ח)

ועד החבורות חסידי לעלוב בארה"ק בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד

לעשות את השבת בהיכלא דרשב"י

הודעה משמחת לבחורי החבורות הקדושות

כחכנה דרבא לקראת שבת "בהעלותך" יתקיים שיחת
הכנה רבתי בערב שבת קודש ישא דברים
הרה"ג ר' אהרן מרדכי גרין שליט"א מו"ץ בקהילתנו
להתבונן יחד בחוט המשולש, א. קדושת שבת קודש
ב. קדושת התנא האלוקי רשב"י ג. סגולת שבת התאחדות.
השיחה יתקיים בשעה 6:15 בביהמ"ד "בני עקיבא".

כמידי שנה בשנה אמירת כל ספר התהילים "בעיון הקדוש" בראשות
עט"ר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בשבת קודש בשעה 5:00 אחה"צ

הבחורים ממשיכים להתפלל בקול מעורר הכוונה, וכמאמר התנא
האלוקי רבי שמעון "וכשאתה מתפלל אל תעש תפילתך קבע אלא
רחמים ותחנונים לפני המקום".
סודרו מקומות מיוחדים לבחורים בכותל המזרח.

בכל פרשת בהעלותך מתעורר או מאיר או נתגלה אור הנגון. וכשהראה רבי שמעיריל ז"ל
בוודאי בכל מאמר שעל פרשת בהעלותך שבכל אחד מרומז אור הנגון. (אמרי פנחס).

פערולט אלעס גוטס וווא ימליץ טוב בעדנו אדונינו בר יוחאי

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א – רב ומו"צ בקהילתנו

א. שלא להריח בלא ברכה.

א. כתב השו"ע [סימן רט"ז ס"א]: אסור להנות מריח טוב עד שיברך קודם שיריח, אבל לאחריו אין צריך לברך כלום. [והטעם שלא תיקנו לברך אחריו, כתב המ"ב שם, דהנאה מועטת היא. וכתב הבאר היטב שם סק"ב, דמהאי טעמא אין מברכים על הריח שהחיינו].

ב. וכתב המשנה ברורה [שם]: וכמו שאסור להנות באכילה ושתייה עד שיברך, ואסמכוהו בש"ס אקרא, דכתיב "כל הנשמה תהלל י-ה", דמשמע שאף הנשמה תהלל על הנאתה, ואיזהו דבר שהוא הנאת הנשמה בלבד, הוי אומר זה הריח.

ג. המסופק אם יכול להריח, או שמסופק אם הבשמים מריחים, כתב הבן איש חי [שנה א' פר' ואתחנן או"ב], שרשאי לנסות להריח קודם הברכה. [וכ"כ בכ"ח שם סק"ג, וזא"ת ה"ש ס"ב בדה"ש סק"א].

ד. הרוצה להריח רק כדי לדעת מאיזה מין בשמים לקנות, סבר הגר"י פ"י, שצריך לברך קודם הריח, דאינו דומה לטועם ממאכל שאינו מברך, דשם אינו אוכל כלום, וכאן הרי נהנה מריח טוב. [וזאת הברכה, בבירור הלכה סמ"ה או"ב].

ה. ההולך בשדה או בגינה ומריח ריח טוב, לדעת המשנה ברורה [בבה"ל שם ד"ה מריח טוב], מברך על הריח אפילו כשהם מחוברים לקרקע, והחזון איש [באו"ח ס"ה סק"ז] מצדד שלא לברך עליהם רק כשנוטלים בידו, או כשמתקרב להריחם שנראה כנוטלם בידו, וכן היה מורה הגר"י פ"י, שלא לברך על פרחים ריחניים הגדלים בגינה רק כשנוטלם בידו. [הו"ד בזאת הברכה ע' 179. בשבת ויום טוב, כתב השו"ע בס"י של"ו ס"י, שמוטר להריח מעצים ופרחים המחוברים לקרקע, ולא חוששים שמה יתלוש, אך בפירות לא ריח דחוששים שמה יתלוש, ובכל אופן יזהר שלא לליגע בעצים המריחים כמבואר שם בס"א].

ב. על מה מברך בורא עצי בשמים, עשבי בשמים, מיני בשמים.

א. על צמח שמוציא עליו מעצו, כמו הדסים, מברך בא"י אמ"ה בורא עצי בשמים. [וצמח שכלה בחורף ועליו יוצאים מהשורש אינו בכלל עץ, שו"ע ומ"ב שם ס"ב].

ב. על צמח רך הנקרא עשב, מברך בא"י אמ"ה בורא עשבי בשמים. [שו"ע שם].

ג. על צמח שאינו מין עץ ולא מין עשב, מברך בא"י אמ"ה בורא מיני בשמים. [שם].

ד. כשם שברכת עצי בשמים אינו פוטר עשבי בשמים, כך ברכת עשבי בשמים אינו פוטר עצי בשמים דבעשבים אינו נכלל עץ. [מ"ב שם ס"ק ל"ט].

ה. וכתב השו"ע [שם]: ועל כולם אם אמר בורא מיני בשמים יצא. [ועיין משכ"ב לקמן בסעיף ג].

ו. על כל צמח שמסופק מאיזה מין הוא, מברך בורא מיני בשמים. [שו"ע שם].

ז. על ציפורן וקינמון מברך בורא מיני בשמים. [שו"ע ומ"ב ושעה"צ שם ס"ב, כתב בשו"ת אור לציון ח"ב פ"ד תל"ו, דבזמננו שאין הציפורן עשוי כל כך לתבלין, אפשר שגם לשו"ע מברך עליו בורא מיני בשמים].

ח. על קליפות פירות הדר שמפיצים ריח טוב ובפרט אחרי שקולים אותם באש מברך בורא מיני בשמים. [שו"ת שבת הקהתי ח"ב ס"ק שכן נהג הרה"ק מהר"א מבבלזא זצ"ל].

ט. בהבדלה במוציא שבת, כתב המשנה ברורה [סי' רצ"ז סק"א] שנהגו לברך בורא מיני בשמים על כל המינים, כדי שלא יטעו המון העם שאינם בקיאים איזה ברכה לברך על כל מין ובברכה זו יוצא על כל המינים, אמנם כתב שם, שלכתחילה טוב יותר שיקח לבשמים מין שברכתו הראויה היא בורא מיני בשמים כמו ציפורן.

י. אסור להריח בהדסים של מצוה כל ימי החג, שהוקצו שלא להריח בהם. [שו"ע ס' תרנ"ג ס"א].

ג. על מה מברך הנותן [אשר נתן] ריח טוב בפירות.

א. על כל פרי שראוי לאכילה, בין פרי העץ ובין פרי האדמה, אם נטלו כדי להריח מריחו הטוב, מברך בא"י אמ"ה הנותן [אשר נתן] ריח טוב בפירות. [שו"ע מ"ב ובה"ל שם ס"ב. כתב הקיצור שולחן ערוך סנ"ח ס"ז, ובדעיבדא אם בירך על הפירות בורא עצי בשמים, יצא לפי שהפרי בכלל העץ. המריח קפה, לדעת המ"ב שם ס"ק ט"ז, מברך ברכת אשר נתן, מאידך דעת הרבה פוסקים שלא לברך עליו, ע"י בפסקי תשובות הע' 52].

ב. יש אומרים שפרי המיועד בעיקר למאכל אפילו נוטלו להריח בו אין מברך עליו, דלא התקינו עליו ברכת הריח. [חזון איש ס"י לה"ה ס"ק א-ו ושכן מבואר בב"יור הגר"א ס"ק לו-לז].

ג. ולכן יש שהיו נמנעים מלקחת פרי כדי להריח בו. [פסקי תשובות שם].

ד. נכון להימנע מלהריח באתרוג של מצוה כל ימי החג. [שו"ע שם ס"ד, ובה"ל ד"ה המריח באתרוג].

ד. היו לפניו פרי המריח, עצי בשמים, עשבי בשמים, ומיני בשמים, מה מברך.

א. היו לפניו פרי המריח, עצי בשמים, עשבי בשמים, ומיני בשמים, ורוצה להריח מכולם, לכתחילה אין לו לפטור עצמו בברכת בורא מיני בשמים שכוללת הכל, אלא מברך על כל מין בפני עצמו, ויברך תחילה על הפרי [לשיטה שסוברת שמברכים על הפירות], ואחר כך "עציו", ואחר כך "עשבי", ואחר כך "מיני". ובדעיבדא אם לקח בידו את ה"מיני" וכיון בברכת מיני בשמים לפטור גם את העצי ועשבי, יצא.

ב. אם היו כל המינים אגודים באגודה אחת ואינו יכול להפריד ביניהם, מברך על כולם בורא מיני בשמים, ואם יכול להפריד ביניהם יעשה כן, דטוב יותר לברך על כל מין ברכתו הראויה לו. [ע"פ שו"ע רמ"ב ומ"ב שם ס"ז, וסדר הקדימה בברכת הריח הוא ע"פ קיצושו"ע סנ"ח ס"ט, וחיי אדם].

ה. האם מברכים ברכת הריח על מים או שמן ששרו בהם עץ או עשב שמריחים טוב.

מים או שמן ששרו בהם עצים או עשבים המריחים טוב, אם העצים והעשבים עדיין בתוך המים, מברך עליהם ברכת הריח. ואם סינן את המים או השמן, נחלקו הפוסקים אם צריך לברך עליהם, דיש אומרים שאין מברך עליהם לפי שנחשב ריח שאין לו עיקר, ולכן נכון להיזהר שלא להריחם. [שו"ע ומ"ב שם ס"ז, והוסיף שם

המ"ב להזהיר שלא לשפוך מהם על הבגד לפי שאסור להוליד ריח בבגד].

ו. האם מברכים על טבק העשוי להריח, או על מי בושם ומפיצי ריח טוב.

א. כתב בשו"ת הלכות קטנות [ח"א סק"א, הו"ד באר היטב שם ס"ק י"ג] שאין מברכים על טבק ברכת הריח, דהנוזל עצמו יש אומרים שנחשב לריח שאין לו עיקר, ובפרט שלאחר שפיכתם לטבק הוא מתייבש, והריח שנשאר בטבק ודאי נחשב אין לו עיקר.

ב. הוראת הגר"ש ז"א אוערבאך [הו"ד בשש"כ פס"א הע' לג] שלא לברך ברכת הריח על כל סוגי הבושם שנעשו מריח לא טבעי, כי רובם מיוצרים מדברים שאין מריחים כלל. וגם דנחשבים לריח שאין לו עיקר. [ילקוט יוסף שם ס"ג, ושו"ת אבני ישיפה ח"ב ט"ז].

ג. כתב השו"ע [סי' ר"ז ס"ב]: אין מברכין על הריח אלא אם כן נעשה להריח. ולכן אין מברכים על מפיצי ריח שנותנים בבית הכסא, ועל סבוני בושם העשויים לנקיון, ועל תכשירי כביסה המפיצים ריח טוב, לפי שאין עשייתם כדי להריח בהם, ועוד, לפי שנחשב לריח שאין לו עיקר, כנראה לעיל. [שו"ת אבני ישיפה שם, וזאת הברכה ע' 177 בשם הגר"י פ"י].

ז. היסת הדעת המחייב ברכה חדשה על הבשמים.

הריח מיני בשמים והניחם מידו, אם בעת שהניחם מידו הסיח דעתו מלהריח בהם, כשנוטלם שוב להריח בהם צריך לחזור ולברך. ואם כשהניחם מידו היה בדעתו לחזור ולהריחם, אין צריך לחזור ולברך, ואפילו אם יצא ממקומו בינתיים אך דעתו לחזור מיד, אזי כל זמן שלא הסיח דעתו מהם אינו חוזר ומברך, מלבד אם יצא ממקומו לזמן רב שאז צריך לחזור ולברך כשרוצה להריח שוב. [שערי הברכה ע' תלט ע"פ מ"ב ס"י ר"ז סק"ו ושעה"צ שם ס"ק י-יא].

לעילוי נשמת
היקר באדם הבלתי נשכח
איש החסד לכלל ולפרט,
הקים אהלה של תורה

רבי **שלמה**
ב"ד **נתן זצ"ל**
נלב"ע בשם טוב
ט"ז סיון תשע"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידינו הנכבד
הרה"ח ר' יהושע שרון שליט"א

ברכת מול'ט טרג'א וגדי'א יא'ה

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה טנא מלא ברכות
מאליפות ומורבבות קדם

הושע העשיל

כ"ק האדמו"ר הרה"צ רבי
הכהן רונפולד שליט"א
בן כ"ק האדמו"ר מוהרש"א רונפולד זצלה"ה
חדב"ג כ"ק מרן הברכת משה זע"א

שלמה וסרמן

הרה"צ ר' שלמה וסרמן שליט"א
חדב"ג כ"ק מרן אדמו"ר רבי אברהם שלמה מלעוב זצלה"ה
לרגל שמחת ארוסי בנו נכדו

יצחק מנשה

הרב יצחק מנשה שליט"א
עב"ג הכלה החשובה תח"י

ישראל ישכר רבינוביץ

הרה"צ ר' ישראל ישכר רבינוביץ שליט"א
בן כ"ק אדמו"ר מביאלה לונדון שליט"א
חתן הרה"צ אבד"ק סקולעו ב"ב שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות
רוב נחת דקדושתא ממנה ומכל יוצ"ח
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול'ט טוג' המה ול'גרת

נדבת ידיינו הנכבד מחשובי אנ"ש
הרה"ג ר' דוד טיקוצקי שליט"א

מראשי חבורת החבורים ור"מ בישיבת טל תורה
ולאביו ידיינו הנכבד

הרה"ח המפואר ר' אליהו שליט"א
מחשובי ומפארי אנ"ש
ולחמיו ידיינו הנכבד

הרה"ר עזריאל הכהן רונגרטן שליט"א
לרגל שמחת נישואי בתו נכדתו הכלה החשובה תח"י
עב"ג החתן המופלג בתו"ש עדי לאגון ולתפארת

הבה"ח אברהם מושקוביץ הי"ו
בן ידיינו הנכבד

הרה"ח ר' שמואל שליט"א
ונכד ידיינו הנכבד

הרה"ח המפואר ר' שאול יחזקאל שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות
רוב נחת דקדושתא ממנה ומכל יוצ"ח

מתוך בריות גופא ונהורא מעליא
שמחת החתונה א"ה ביום שלישי
באולמי ארמונות חן בבני ברק

לידידי ומכריי אשמח לראותכם משתתפים
בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני
נא לראות הזמנה זו כאישית

כתמר פורה אור זורה

שופכים אור
קני המנוחה
לומדים תורה
דור אחר דור.

כל הנרות
אל התווך מכוונות
הרוצה להחכים ידרים
שם הנרות מאירים.

מעלה גדולה להיטיב הנרות
מעלה לפני המנוחה לעלות
הלשנה דעתו של אהרון מחנוכת הנשיאים
אבנים טובות ומרגליות נשיאים מסייעים.

מעלה גדולה להיטיב הנרות
מעלה לפני המנוחה לעלות
הלשנה דעתו של אהרון מחנוכת הנשיאים
אבנים טובות ומרגליות נשיאים מסייעים.

כל המנוחה אחת מקשה (וכן הצנועות וכרוכים)
שם נתפלה ונבקש בקשה
אף במירון נבקש ולו בקשה קשה
בשקט להסות ללא תופי הקשה.

קרוב לשמונים שנות עליית מירון
ספונים שהיום מלגו המערה
למדו וזה"ק התפללו בסערה
תנומה חטפו על ספסל

התגנדרו בעבודת הק' כמו ערסל.
מקושרים לעט"ר כ"ק מרן
אדמו"ר שליט"א

מנהיג העדה ביד רמה
כהמשך לשישלת הקודש בחי' ונחנו מה

לרפואת חבירנו היקר האברך
יעקב בן מחלה

ה' ירפאהו ויחלמהו בתושעה"י

ברכת מול'ט טוג' המה ול'גרת

נדבת ידיינו הנכבד מחשובי אנ"ש
הרה"ג ר' יהודה קורנבליט שליט"א

מראשי תחורת החבורים ור"מ בישיבת מנובא בעלוא אלעד
ולאביו ידיינו הנכבד

הנה"ח ר' משה שליט"א
מחשובי ומפארי אנ"ש
לרגל שמחת חולדת הבן הנכד

יה"ר שיזכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת
דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת השלום זכר לבילי שב"ק אצל כ"ק מרן
אדמו"ר שליט"א באתרא קדישא מירון

ברכת מול'ט טוג' המה ול'גרת

נדבת ידיינו הנכבד מחשובי אנ"ש
הרה"ח ר' שלמה חיים הלוי בלעדי שליט"א

לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תח"י
עב"ג החתן המופלג בתו"ש

עדי לאגון ולתפארת
הבה"ח אלעזר פישר הי"ו

בן הרה"ג רבי ישכר דוב שליט"א
ר"מ בישיבת בית יוסף צבי דושינסקיא

והברכה אחת לאביו ולחמיו ידיינו
הנכבדים מפארי אנ"ש

הרה"ח המפואר ר' יוסף הלוי שליט"א
הרה"ח המפואר ר' חיים יעקב ארנפולד שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך

בריות גופא ונהורא מעליא
שמחת החתונה א"ה ביום חמישי
באולמי פארהנד בבית שמש

לידידי ומכריי אשמח לראותכם משתתפים
בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני
נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מול'ט טוג' המה ול'גרת

נדבת ידיינו הנכבד מחשובי אנ"ש
הרה"ג ר' נתן מאיר רוטמן שליט"א

ולאביו ידיינו הנכבד
הרב הגאון ר' פנחס שליט"א

ולוקינו ידיינו הנכבד
הגאון החסיד ר' יצחק דוד שליט"א

פאר עדתנו
לרגל שמחת חולדת הבת הנכדה הגינה

יה"ר שיזכה לרוות ממנה ומכל יוצ"ח רוב נחת
דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת הקידושתא רבה בשב"ק אצל כ"ק מרן
אדמו"ר שליט"א באתרא קדישא מירון

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' ישכר דוב

הכהן וייס ז"ל

בן הרה"ח ר' יוחנן ז"ל
נלב"ע י"ח סיון תשנ"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בניו החשובים
הרה"ח המפואר ר' יעקב יוחנן שליט"א

הרה"ח המפואר ר' שמואל ישראל שליט"א

מסור בכל לבו ונפשו
לרבוה"ק זי"ע ולהב"ח כ"ק מרן

אדמו"ר שליט"א. העומד לימיננו בכל עת

זכות הרשב"י יגן עליהם ועל כל ב"ב
ויזכרו לברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם

ולרוות נחת מכל יוצ"ח ויתברכו
בכל מילי דמיטב

לעילוי נשמת

הנה"ק רבי נחמן

מברעזיף זצוק"ל

בן הגה"ק רבי שמואל

משה זצוק"ל
נלב"ע י"ז סיון
ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י נכדו
הרה"צ רבי נחמן רוטנר - וייס שליט"א

רב ביהמ"ד ברעזיף

לעילוי נשמת

הגה"ח ר' משה יצחק

ב"ר משולם זושא זצ"ל

רב ואב"ד בני ראם
נלב"ע ט"ו סיון תשע"ה

תנצב"ה
הונצח ע"י בני ידינו הנכבד

הרה"ח ר' גרשון אברהם שליט"א

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' ישראל קאפ

נהרה"צ ר' יעקב אשר זצ"ל

אשר טרח ויגע
למעלה מיובל שנים
במסירות נעלאית

לכבוד שבת העליה
לאתרא קדישא מירון

הונצח ע"י בניו ונכדיו

מהדורת ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח הצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות

© כל הזכויות שמורות למערכת גליון 'אהל מועד'
ואין רשות להעתיק בלי רשות מהמו"ל בשל: 052-7160388

מראות מקציר הימים השבוע יום ג'

ביום שלישי השבוע קצר כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א עבוד מצה שמורה לחג הפסח שנת תשפ"ד וקיים את מנהג 'קציר הימים' במושב באר טוביה בדרום הארץ.

השנה הגיעו והשתתפו גם תלמידי התלמוד תורה בבית שמש, כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א אמר למנהל הרוחני הרה"ח ר' דוד שוורץ שליט"א שייסביר לתלמידים את מהות מנהג קציר הימים ואת מלאכת שבת שיש בתהליך הקצירה. אחר שמנהל הרוחני הסביר כדברי אדמו"ר שליט"א עלה האד"ש על הקומביין והחל במלאכת הקצירה, אחר הקצירה בעת שתיית לחיים לאחר ששרו מלך רחמן פצה הרבי שליט"א בריקוד עם התלמידים ני"ו ושר אתה בחרתנו... דקות ארוכות, לאחר מכן עברו התלמידים בסך והילק לכל אחד שיריים ובירכם בקודשו כשהרבי שליט"א מתעניין בכל אחד ואחד וגם מציין אותם על תפילתם כל בוקר בית המדרש בקול המעורר את הכוונה, אד"ש גם ציין בפני הקהל ששמוח מאוד ועז חפצו היה שהתלמידים ישתתפו ויראו וילמדו מן המנהג.

קרל בית דוד לעלוב
 1451-43rd St.
 Brooklyn, NY 11219

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

לקראת שמחת נישואי נכדת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 בת חרב"ג הרה"צ ר' ברוך שפיטץ שליט"א
 יופיע אי"ה רבנו שליט"א בשערי בארא פארק
 ביום ב' פרשת שלח (בהעלותך בחו"ל) ט"ז בסיון

שמחת החתונה תתקיים אי"ה
 ביום ה' פרשת שלח (בהעלותך) י"ט בסיון
 באולם עטרת הינקא
 129 Elmwood Ave.

שבת קודש פרשת שלח (בהעלותך בחו"ל) – שבת שבע ברכות
 התפילות ועריכת השולחנות באולם סקווירא
 1373 43 Street

יה"ר שמשמחה זו יושפע עלינו
 ועל כל ישראל שפע רב

הגבאים